Нақибхон Туғрал

САДУ ЯК ҒАЗАЛ

НАҚИБХОН ТУҒРАЛ

САДУ ЯК ҒАЗАЛ

Душанбе
«Ирфон»
2008

ББК 50+10.2 83.3тоҷ + 83.3(0)9
Т – 75

Муҳаррир *Б.Раҳимӣ*

Мураттибон: *Б.Раҳимӣ,*
А. Мӯсоев

Нақибхон Туғрал
Т – 75 Саду як ғазал. – Душанбе: «Ирфон», 2008, 104 саҳ.

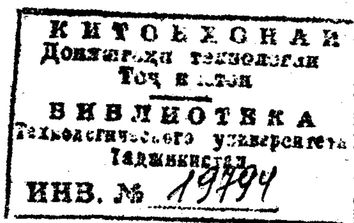
Маҷмӯа саду як ғазали нобу дилпазир ва шӯрангези шоири шаҳир Нақибхон Туғралро дар бар мегирад. Бо итминони комил метавон гуфт, ки ин гулчини атрогин машоми хонандагони гиромӣ ва ҳаводорони каломи сеҳрофаринро муаттар месозад.

4700000000–050
Т ——————— - 2008 **ББК 50+10.2**
М 501 (12) - 2008

ISBN 978-99947-59–23–1

То зи акси хеш кардӣ сарфароз ойинаро,
Бошад андар рӯйи ту рӯйи ниёз ойинаро.
Дида шуд то маҳрами наззораи рухсори ту,
Ҳайрати мо кард, охир, турктоз ойинаро.
Шамъсон парвонаи акси худ орад дар бағал,
Гар ҳамин бошад ғами сӯзу гудоз ойинаро.
Он қадар фаҳмидаам аз сурати таҳқиқи дил,
Дар ҳақиқат, нест ойини маҷоз ойинаро!
Кай баланду пасти олам маъни равшандил кунанд?
Нест дар роҳи сафо шебу фароз ойинаро!
Аз суҷуди ҷабҳа равшан соз қалби хештан,
Як ҷаҳон дил соф бошад аз намоз ойинаро!
Он қадар аз ҷилваи теҳу ба ҳайрат ғута зад,
Арзи ҷавҳар бошад акнун чашми боз ойинаро.
Баски яксон аст дар таҳқиқ ҳусну қубҳи халқ,
Имтиёзе нест ғайр аз имтиёз ойинаро!
Нест з-ойини адаб ойина, Туғрал, пеши ӯ,
Ҳамчу ҷавҳар бишканад, тарсам, зи ноз ойинаро!

Ҳар кас, ки рухи ту дид, ҷоно,
Ошиқ ба ту гашт он замоно.
Мурғи дили сад ҳазор ошиқ
Дар қайди ту шуд зи баҳри доно.
Тири нигаҳат гузашт аз ҷон,
Абрӯи каҷи ту чун камоно!
Хун шуд дили мо, чаро нагӯйӣ
Ҳарфе зи вафо аз он даҳоно?!
Аз чини ҷабини туст маълум,
Ранҷидӣ зи ошиқон ҳамоно.
Тасдиқ макун, тасаввуре кун
Он нуқтаи мо зи душманоно!
Гашта ба ҷаҳон фасона Туғрал,
Бо тири маломат ӯ нишоно!

То қазо кардаст дар қасри бало бонӣ маро,
Чун ҳубобам, нест ғам аз хонавайронӣ маро.
Баъд аз ин килки адаб аз чӯби сунбул мекунам,
Зулфи ӯ то гашт сармашқи парешонӣ маро.
Сурати нақшам наёяд дар қалам аз лоғарӣ,
Шарм медорад, кашад гар хомаи Монӣ маро!
Аз камоли эътиборотам чӣ мепурсӣ дигар?!
Нест чун мардумгиё ҷуз номи инсонӣ маро!
Рафт айёми шабобу фурсати пирӣ расид,
То куҷо бошад кунун аҳди ғазалхонӣ маро?!
Аз ду олам обрӯ ин муддаъо бошад фузун:
Бар сари хони ғамаш як лаҳза меҳмонӣ маро!
Сели ашкам шуд фузун аз мавҷи тӯфони ҳаё,
Мебарад ҳар дам зи худ оҳи пушаймонӣ маро.
Мотами ҳиҷрони он шаҳ руҳ ба мотам медиҳад,
Ин бувад дар чеҳраи ғам гар фарасронӣ маро!
Гар ҳамин бошад сулуки шеваи ҳиҷрони ӯ,
Ғайри мурдан нест диғар мушкилосонӣ маро!
Бенасиби роҳтам аз ҷоми тақсими азал,
Маркази паргори ғам шуд хатти пешонӣ маро!
Ошиқонро пераҳан чун гул бувад нангу вафо,
Ҳамчу сарвам, кисвати тан гашт урёнӣ маро!
Эй, ки наздикӣ ба чашмам мардумосо, чун ғубор,
Аз барам ҳаргиз нагардӣ дур, агар донӣ маро!
Эй хушо, Туғрал, аз ин як мисраъи шоҳи сухан:
«Доми як олам таалуқ гашт ҳайронӣ маро!».

То ба рухсори чу моҳи ӯ назар дорем мо,
Як ҷаҳон ойина аз ҷавҳар ба бар дорем мо!
Ғунчаи лаъли лабашро ҳоҷати тафсил нест,
Нусхае аз дафтари ӯ мухтасар дорем мо!
Эй насиҳатгӯ, магӯ ҳаргиз маро дарси адаб!
Ҷуз сулуки ишқ дигар кай ҳунар дорем мо?!
Ашки хунин аз фироқаш гарчи тӯфон мекунад,
Чашм мепӯшем, з-ин дарё гузар дорем мо.
Ҳеҷ кас бе арзи изҳори камоли хеш нест,
Лоласон аз доғи ишқи ӯ асар дорем мо!
Бас бувад пероҳани мо кисвати хоки дараш,
Ҷомае ҳар дам зи урёнӣ ба бар дорем мо.
Ҳар чӣ ҷуз рӯяш бувад манзури ошиқ, гӯ мабош,
Оламеро гайри ӯ кай дар назар дорем мо?!
Нест ғайр аз шоми навмедӣ ба арзи муддаъо,
Дар нафас кофур, гӯё, чун саҳар дорем мо!
Баъд аз ин чун мо нарӯяд ҳеҷ дар боғи сухан,
Нахли ашъорему аз маънӣ самар дорем мо!
Офарин бар мисраъи Бедил, ки Туғрал, гуфтааст:
«Ҳасрати дидору сомони сафар дорем мо».

Баски чун анқо зи хотирҳо фаромӯшем мо,
Гар ҷаҳон аз мо напӯшад чашм, мепӯшем мо!
Ҷӯши шаккар дар най охир мекунад манъи садо,
Аз камоли шаҳди мазмун гарчи хомӯшем мо!
Аз Замин то Осмон гар муштарӣ ҷӯшад, валек
Ҷуз қумоши маънии борик нафрӯшем мо!
Бандаи ишқем мо, озод аз озодием,
Ҳамчу зулфи ёр доим ҳалқабаргӯшем мо!
Сози ишрат аз хамӯшиҳои мо бепарда аст,
Як ҷаҳон шӯри тараб пайдост, гар ҷӯшем мо?!
Он қадар мастем аз паймонаи ҷоми азал,
Рӯз то шаб бе сабӯе бода менӯшем мо!
Шӯри тӯфони сиришки мо агар бошад ҳамин,
Оқибат ҳамчун ҳубоби хонабардӯшем мо!
Шоҳиди ин базми имкон дорад авҳоми адам,
Дар хаёлободи ҳастӣ маҳви оғӯшем мо!
Дар гудози қалби худ з-оташ куҷо миннат кашем,
Баски чун минои май бешӯъла дар ҷӯшем мо?!
Ҳаббазо з-ин мисраъи Бедил, ки, Туғрал гуфтааст:
«Ҷавҳарем, об аз дами шамшер менӯшем мо!»

Арзи ҳоҷат мекунад дил хусрави нози туро,
Нест қонуни муҳаббат пардаи сози туро!
Чун кабўтар бисмили шавқи тапидан мешавад,
Аз қазо ҳар кас, ки бинад чашми шаҳбози туро.
Рамзи чашмат ин бувад, набвад намудан баъд аз ин,
Маҳрами асрори худ он чашми ғаммози туро!
Дар фани эҳё зи шарми аҷз наншинад дигар,
Гар Масеҳо бишнавад ойини эъҷози туро!
Афканад қумрӣ ба гардан тавқи доғи бандагӣ,
Дар чаман бошад агар он сарви мумтози туро!
Беадаб, тарсам, ки бинад, бигзарад аз чобукӣ,
Тавсаии умрам агар хинги сабуктози туро!
Дурри маънӣ кардай, Туғрал, ниҳон ҳамчун садаф,
Фош созад мавҷи ин дарё магар рози туро?!

Нузҳати кӯят барад равнақи гулзорро,
Шӯҳраи ҳуснат дарад пардаи асрорро.
Захми фироқи туро ҳеҷ, ба ғайр аз аҷал,
Чора набошад дигар бандаи ночорро!
Бинад агар барҳаман ӯррам шабранги ту,
Аз хами зулфат кунад ҳалқаи зуннорро!
Нағмаи шавқат канад нардаи мизроби ғам,
Аз баму зери ҷунун зеру бами торро!
Маснади кӯйи туросг рутбаи авранги Ҷам,
Кард қазо қисматам сояи деворро!
Мурданам аз рашк беҳ, боди сабо гар кунад
Маҳрами хоки дарат дидаи ағёрро!
Бод туро офарин, Туғрали рангинсухан,
Булбули гӯё туӣ гулшани ашъорро!

Ҳар киро бошад назар турки қабопӯши маро,
Офарин гӯяд таҳаммул кардани ҳуши маро!
Аз хаёли қоматаш акнун асо мебоядам,
Бори сангини фироқаш карда хам дӯши маро.
Аз кадомин зумраам, ё Раб, ки дар базми вуҷуд
Ҷуз сари зону арӯсе нест оғӯши маро?!
Эй, ки мехоҳӣ ба силки бандагони даргаҳаш,
Ҳалқае гайр аз хами зулфаш макун гӯши маро!
Дар дилам набвад ба ҷуз нақши хаёли ишқи ӯ,
Аз ғамаш бошад нигоре лавҳи манқуши маро!
Дӯстон, баҳри Худо, гӯед арзи ҳоли ман,
Ҳар куҷо бинед агар он шӯхи майнӯши маро!
Пеши арбоби сухан, Туғрал, набошад эътибор
Сафҳаи абёти номавзуни мағшуши маро!

Ҳар кӣ дар дашти ҷунун бинад мани девонаро,
Кай шавад монанди Маҷнун ошно бегонаро?!
Ҳусни хубонро ҷило бошад нигоҳи ошиқон,
Эътиборе нест ин ҷо шамъи бепарвонаро!
Улфатӣ дорад хаёли мори гесӯяш ба дил,
Ганҷи бисёр аст, гӯё, хоки ин вайронаро!
Аз сари савдои зулфи ӯ чӣ сон созам гузар,
Эй фусунгар, бо кӣ мегӯйӣ ту ин афсонаро?!
Бо нигоҳе кулбаи эҳзони мо обод кун,
Нест ҷуз мадди нигаҳ меъмор ин кошонаро.
То тавонӣ, дар нигористони чашмаш кун назар,
Эй басо афсун, ки бошад ин аҷоибхонаро!
Туғрал, асрори адаб аз бода равшан мешавад,
Нест ҷуз пири тариқат муршиде майхонаро!

Гар хиромад он парирӯ ҷониби гулзорҳо,
Шӯри маҳшар мешавад дар кӯчаву бозорҳо.
Ҳар нафас дар хонаи дил нақши тасвираш бувад,
Бо парӣ ҳоил намегардад дару деворҳо.
Гарде аз хоки кафи пояш ба ҳангоми висол,
Баҳри дафъи қабзи ҳиҷрон мекунам тӯморҳо!
Дар тариқи ишқ ҷуз ваҳшат намебошад далел,
Ин суханро ман шунидастам зи Маҷнун борҳо!
Аз шамими ҳалқаи гесӯйи анбарсои ӯ
Аҳриманро бигсалад андар миён зуннорҳо.
Нест хубони ҷаҳонро чун лабаш хубоние,
Дидаам хубони оламро вале бисёрҳо.
Холи мушкин бар рухаш дидам, тааҷҷуб омадам,
К-аш бувад саҳни ҳарам манзилгаҳи куффорҳо.
Ёди ҷаъди туррааш дар гарданам доме бувад,
Чун таноби хайма андар гардани мисморҳо.
Ҳал нагардад уқдаҳои ин муаммо дар дилат,
Дар саводи зулфи ӯ бошад басе асрорҳо!
Ҳеҷ дар мулки ҷаҳон, Туғрал, намебошад чунин,
К-аш баранд аз ошиқон дил инчунин дилдорҳо!

Эй зи мавчи талъатат наззора дар гирдобҳо,
Ҳайрати ойина бошад шӯхии симобҳо!
Эҳтиёҷе нест дар кӯяш ба шамъи дил маро,
Шамъро нуре набошад дар шаби моҳтобҳо.
Фарши махмал мекунад сомони ғафлат дам ба дам,
Мешавад таъбири ҳайрат оқибат ин хобҳо.
Турфа оҳанге бувад сози навои ишқро,
Эй хуш он мутриб, ки дорад нағма з-ин мизробҳо!
Абрӯяш дар даъвии ишқам шаҳодат медиҳад,
Роҳате чун ман надорад зоҳид аз меҳробҳо!
Ашки ушшоқ аз ғамаш имрӯз тӯфон мекунад,
Мешавад дарё, ба ҳар ҷо ҷамъ гардад обҳо.
Кам зи Маҷнун нестам, Туғрал, ба саҳрои ҷунун,
Хондаам дарси ғамашро ҷумла фаслу бобҳо!

Эй баҳори ноз, баҳри зинати гулҳо биё!
Сайри дарё орзу дорӣ, ба чашми мо биё!
Кардаам дур аз рухат тамҳиди сомони ҷунун,
Эй сувайдои диламро дофеъи савдо, биё!
Аз вафо дорем ҳар дам орзуи мақдамат,
Ҳар буни мӯ чашми уммед аст, сӯйи мо биё!
Кай бувад биме ба мо з-ин сустмағзони дағал,
Гар биёӣ ҷонибӣ мо, сахт бепарво биё!
Дил зи ҳиҷрони ту ошуфтаст чун авроқи гул,
Марҳабо, эй ғунчаи ҷамъияти дилҳо, биё!
Нест қонуни муҳаббат сози найранги дуӣ,
Эй тани ман хоки поят, омадӣ, танҳо биё!
Эй хуш он мисраъ, ки, Туғрал, месарояд Бедиле:
«Ё маро аз худ бибар он ҷо, ки ҳастӣ, ё биё!».

Зи ораз бурқаъ афкандӣ, кушудӣ рӯйи зеборо,
Зи барқи рух задӣ оташ бисоти хирмани моро.
Сафед аз интизори мақдамат шуд чашми уммедам,
Хушо рӯзе, ки ҳамчун нур бар чашмам ниҳӣ поро!
Шудам чун лола аз доғи фироқат борҳо ахгар,
Ниҳодӣ бар дилам бори дигар доғи сувайдоро!
Нагардад монеъи ҷавлони ошиқ зеру бам ҳаргиз,
Ки фарқе нест андар сози Маҷнун кӯҳу саҳроро!
Ба ҳар маҳфил, ки он шӯхи парирӯ дар сухан ояд,
Барад эъҷози лаълаш қадри анфоси Масеҳоро.
Хаёли туррааш дар гардани ошиқ бувад доме,
Раҳой нест мумкин аз каманди зулфи ӯ моро.
Ба рӯйи шоҳиди гул ғоза зад машшотаи қудрат,
Ба ибрат чашм бикшо, гар ҳавас дорӣ тамошоро.
Нишони ҳастии мо маҳзи имкон аст дар олам,
Ҳавас дорӣ, зи мо мекун сурoғи номи анқоро!
Илоҳӣ, такягоҳе нест моро ҷуз хумори май,
Асои мо, заифон, кун хаёли қадди миноро!
Намудам он қадар тамҳиди сомони сухан, Туғрал,
Ба гӯши шоҳиди маънӣ кунам иқди Сурайёро!

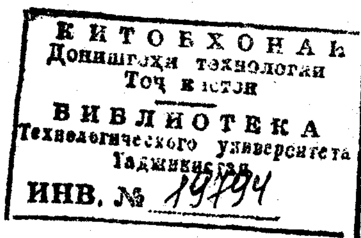

Ҳузури хеш хоҳӣ, ҷабри моро,
Ту мағрурӣ ба ҳусн, эй бемадоро!
Ба сихи нози мижгонат кашидӣ
Дили дилдодагони мубталоро!
Якояк қатли аҳли ишқ кардӣ,
Намо лутфе ба маҳзунон, Худоро!
Бинолам гар зи ҳиҷрат, нарм гардад
Дили сахти ҳазорон санги хоро.
Чаро бо мо насозӣ як такаллум?!
Ба меърочаш расонидӣ ҷафоро!
Агарчанде наёӣ ҷониби ман,
Вале аз дур месозам дуъоро.
Насиме гар сабо орад зи кӯят,
Бад-ӯ ирсол дорам муддаъоро.
Зи ҳаҷрат Туғрали зори балокаш
Бимирад, чист фармони ту, ёро?!

Аз тапидан хона бар дӯши фано дорад ҳубоб,
Лангари киштӣ, ту гӯйӣ, аз ҳаво дорад ҳубоб.
Дам ба дам аз шавқ чун девонаи дашти ҷунун
Аз шикасти мавҷ занҷире ба по дорад ҳубоб.
Кас набошад дар тирики ишқ мӯҳтоҷи далел,
Кай дар ин амвоҷ фикри нохудо дорад ҳубоб?
Ҷуз сабукборӣ набошад роҳати озодагон,
Пушт андар кӯҳ доим аз садо дорад ҳубоб.
Ҳар замон дар мотами ғафлатпарастони ҷаҳон
Чун чароғи шоми ҳасрат ғиряҳо дорад ҳубоб.
Зинҳор, аз нолаи ин зеру бам ғофил мабош,
Дар паси ин парда чандин нағмаҳо дорад ҳубоб!
Ҳайрате дорам, ки Туғрал, баҳри як дам зиндагӣ
Ин кулоҳи фахр бар сар аз куҷо дорад ҳубоб?!

Ҳар кас, ки гул чид аз гулшани шаб,
Афтод нонаш дар равғани шаб.
Чун икди Парвин ҳосил тавон кард,
Гар хӯша чинӣ аз хирмани шаб?!
Додаст зинат хайёти қудрат
Аз тукмаи зар пероҳани шаб.
Раҳ метавонӣ бурдан ба мақсад,
Дар зерат ояд гар тавсани шаб.
Осон наёяд андар кафи кас,
Ганҷест пинҳон дар махзани шаб.
Бедор мешав, бошад, ки бинӣ
Субҳи саодат аз домани шаб!
Сад дурри қимат ояд ба дастат,
Гар роҳ ёбӣ дар маъдани шаб.
Кардаст, гӯё, машшотаи сунъ
Иқди Сурайё дар гардани шаб.
Дар мулки зулфаш хоҳед рафтан,
Ғофил мабошед аз раҳзани шаб.
Ояд ба гӯшат фарёди Туғрал,
Гар баҳра гирӣ аз шевани шаб.

Мебарад лаъли лаби ӯ нашъа аз мавҷи шароб,
Мекашад домони зулфаш аз гиребони гулоб.
Ламъаи барқи рухаш ҳар дам ба ушшоқ он кунад,
Дар биёбон ташнаро ташвиши найранги сароб.
Ҳар замон дил орзуи теғи обат мекунад,
То ба кай шамшери эҳсони ту бошад дар қироб?!
Тӯшаи лахти ҷигар дорам ба роҳат дуди ғам,
Мезанад фаввора, тарсам, тира ғардад ин кабоб.
Нусхаи девони ҳуснатро чӣ сон эҳсо кунам?!
Гар ҷаҳон дафтар шавад, васфи ту н-ояд дар ҳисоб?!
Эй ҷафоандешаи бадхӯ, Худоро, шафқате,
Чанд бошам аз шиканҷи меҳнати ғам дар азоб?!
Карда устоди азал имрӯз бо сад хуни дил
Ғунчаатро аз гулистони латофат интихоб.
То дами рӯзи қиёмат модари айёмро
Чун ту фарзанде набошад хоназоди Офтоб.
Гесӯйи Ширин бувад занҷири пойи Кӯҳкан,
Турраи Лайлӣ бувад дар гардани Маҷнун таноб.
Аз сувайдои дилат зан рашҳаи фоли умед,
Мӯҷиби борон бувад, гар тира бинмояд саҳоб.
Шоми ғафлат рафт охир, субҳи навмедӣ дамид,
То куҷо обод бошад, хонаи ҳастӣ хароб?!
Гӯямаш сад офарин бо хотири дарроки ӯ,
Ҳар кӣ бинвисад ба ашъори мани Туғрал ҷавоб!

Нағмаи ушшоқ бошад дар навои андалеб,
Нест ғайр аз дидани гул муддаъои андалеб.
Сорбони ранги гулшан дорад оҳанги сафар,
Кай бувад дар маҳмили ӯ ҷуз дарои андалеб?!
Тарсам аз улфатпарастиҳои сози нағмааш,
К-аш халад дар пойи гул хор аз садои андалеб.
Баски шуд меҳнаткаши шавқи тамошоҳои гул,
Гашта хам аз бори ғам қадди дутои андалеб.
Ошиқонро нанг бошад кисвати ранги ғурур,
Нест ғайр аз хоксориҳо қабои андалеб.
Дар ҳарими васл дорад нола аз шаб то саҳар,
Кас намедонад чӣ бошад муддаъои андалеб!
Пунбаи ғафлат бувад шабнам ба гӯши ранги гул,
Нашнавад як бор акнун моҷарои андалеб.
Ҳеҷ аз саҳни чаман берун намеояд, магар
Печу тоби нола шуд занҷири пойи андалеб?!
Мезанад парвонасон худро ба шамъи рӯйи гул,
Ин қадар лозим бувад будан кирои андалеб!
Барфишон аз шабнами авроқи гул дар набзи ӯ,
Ҷуз гулоби васл кай бошад давои андалеб?!
Дод ин фатво шабе парвонаи шамъи адаб:
Нест кам аз хуни Туғрал хунбаҳои андалеб!

Дар кишвари малоҳат шоҳӣ туро тамом аст,
Шамшоду сарву тӯбо бо қоматат ғулом аст.
Дар ҳар кучо, ки бинам авсофи хулқу хӯят,
Бо савманоту масҷид «мо-қола» з-ин калом аст.
Чун ғунча лаб кушоям, васфи туро намоям,
Ғайр аз ҳадиси рӯят дигар маро ҳаром аст!
Ҳусни бутони олам рӯ дар завол дорад,
Дар авҷи хубрӯйӣ меҳри туро қиём аст.
Чашми сиёҳи мастат бегона аз нигаҳ шуд,
Ҳиндуи холи лаълат ноошнои ром аст.
Мо пухтагони ишқем дар миҷмари ғами ту,
Магзор булҳавасро, азбас ҳанӯз хом аст.
Аз қисмати наҳустин ишқат ба мо расида,
Ойина бо Сикандар, Ҷамро ҳавола ҷом аст.
Бо аҳли гулъузорон зинҳор дил набандед,
Аз андалеби гулшан бо гӯшам ин паём аст.
Дар боргоҳи васлат ҷон тӯҳфа бурд Туғрал,
Шамшери хунчаконат азбаски бенаём аст.

Ҳаё пероҳани андоми ноз аст,
Тағофул пардаи қонуни роз аст.
Бибин, зеру бами тори муҳаббат
Ба мизроби хамӯши нағмасоз аст!
Ба дашноме ракибонро навозад,
Аҷаб шӯхе, ки ӯ душманнавоз аст.
Намеояд барои пурсиши ман,
Ба роҳи интизораш дида боз аст.
Аз он қул-қули миноро шунидам,
Дилам вақти қиёмаш дар намоз аст!
Ба субҳи васл дорам интизорӣ,
Шаби ҳиҷрон аҷаб дурудароз аст.
Ба каф осон наёяд домани васл,
Басе дар роҳи ӯ шебу фароз аст.
Дари хомӣ кушо, то пухта гардӣ,
Калиди қуфли таҳқиқаш маҷоз аст!
Маънонӣ сайд шуд, Туғрал, зи Шоҳин,
Ки сайди чангӯлаш анқо, на боз аст!

Дилбарам пур пурҷафо афтодааст,
Дур з-ойини вафо афтодааст.
Бар дилам аз новаки бебоки ӯ
Сад ҳазорон нағмаҳо афтодааст.
Дар раҳи ишқаш чу ман бисёр кас
Аз гирифторӣ зи по афтодааст.
Дар ҳавои васлаш аз даври аласт
Бар сарам ин моҷаро афтодааст.
Зоҳидо, аз қисмати рӯзи азал
Муғ маро, масҷид туро афтодааст!
Қуръаи дарёкашӣ бо номи ман
Аз хати килки қазо афтодааст.
Туғрал, аз зеру бами ашъори ту
Сози мазмун дар садо афтодааст.

Ақиқ аз ҳасрати лаъли ту хун аст,
Ҳилол аз шарми абрўят нагун аст.
Ба ҳолам раҳм кун, эй шўхи золим,
Ки аз ҳаҷри ту аҳволам забун аст!
Чу ман аз як нигаҳ сад кушта дорӣ,
Майи майхонаи чашмат фусун аст.
Дилам бурдиву дилдорӣ накардӣ,
Анисам меҳнату ёрам ҷунун аст!
Ба ёди ҳасрати мими даҳонат
Қади ушшоқ аз ғам ҳамчу нун аст!
Биё, эй ҷон, ки ҷони мустамандат
Ба истиқболи ту аз тан бурун аст.
Ало, эй шўхи бепарвои золим,
Намепурсӣ, ки аҳволи ту чун аст!
Гули рўйи туро то дид Туғрал,
Дилаш чун ғунча доим ғарқи хун аст.

Ҳоҷати ман дар ду олам ҷуз гули рӯйи ту нест,
Равзаи ризвони ман ғайр аз сари кӯйи ту нест.
Аз тавофи Каъбаву дайру ҳарам моро чӣ ҳаз?!
Масҷиду меҳроби ман ғайр аз сари кӯйи ту нест!
Як даме осуда набвад ин дили маҷрӯҳи ман,
Лаҳзае холӣ зи савдои такопӯйи ту нест!
Обутоби сунбули зулфи бутон дидам, вале
Печутоби турраи марғулаи мӯйи ту нест!
Бо нигоҳе хонаи дилро мунаввар мекунӣ,
Ваҳ, ки кӯҳли дӯстӣ дар чашми ҷодуи ту нест!
Чашми ибратро кушодам бо тамошои чаман,
Қомати шамшод ҳамчун қадди дилҷӯйи ту нест!
Дидаам имрӯз як-як шоирони рӯзгор,
Шоире чун Туғрали зору дуогӯйи ту нест!

Ҳар киро шӯхи парирухсор аст,
Соғари ишрати ӯ саршор аст.
Зоҳидеро, ки сафо дар дил нест,
Субҳаи ӯ на кам аз зуннор аст.
Зулфи ӯ дидаму гуфтам дар дил:
Ҳар куҷо ганҷ бувад, гар мор аст.
Аз лабаш вақти сухан дур борад,
Лаъли ӯро зи Бадахшон ор аст.
Кай бувад ёр барӣ аз ағёр?!
Як гуле нест, ки ӯ бехор аст!
Дар талаб неҳ ту қадам оҳиста,
Кӯҳи ин бодия ноҳамвор аст!
Кӯҳкан ҷон ба абас мебозад,
Кандани кӯҳи ғамаш ночор аст.
Укди зулфаш нашавад ҳал осон,
Ки ба ҳар ҳалқаи ӯ асрор аст.
Бефано кай бувад имкони вусул,
Ба ҳарими ҳарамаш гар бор аст.
Хурда дар гуфтаи Туғрал кам гир,
Коснӣ ҳам гуле аз гулзор аст!

Қомати дилчўйи ў сарви гулистони кист?!
Оrази тобони ў шамъи шабистони кист?!
Гар набувад тири ў сўйи манаш дам ба дам,
Бар дили маҷрўҳи ман новаки пайкони кист?!
Боди сабо мебарад қофила бар қофила,
Силсилаи мушкро, зулфи парешони кист?!
Ханда ба гул мезанад вақти тамошо ба боғ,
Ғунчаи лаъли лабаш аз чаманистони кист?!
Дўш ба хоки дараш нола задам ҳамчу най,
Ҳеҷ нагуфт он санам як қалам афғони кист!
Гар на ба дашти ҷунун роҳнаварди туам,
Ин ҳама дар пойи ман хори мағелони кист?!
Пир шудам аз ғамаш, хатти баротам надод,
Сабзаи Хизри лабаш аз хати райҳони кист?!
Рашк барад аз ҳасад тўтии Ҳиндустон,
Туғрали ширинсухан аз шакаристони кист?!

Дар тариқи ишқ касро раҳбаре даркор нест,
Хонаи ойинаро бому даре даркор нест.
Мекашад қуллоби ҷазби ишқ сӯят дам ба дам,
Бисмили шавқи туам, болу паре даркор нест.
Кай бувад шероза дар ҷузви китоби ошиқон?!
Дар саводи сафҳаи дил мистаре даркор нест!
Фарши таслими суҷуди хонақоҳи ишратам,
Хутбаи мино гар ин аст, минбаре даркор нест.
Дар тилисми унсури ин чорсӯйи эътибор
Ҳеҷ дар савдои ғам симу заре даркор нест.
Кӯҳро ҳаргиз гаронӣ аз садо монеъ нашуд,
Ин бувад тамкин агар, гӯши каре даркор нест.
Паҳлуи ушшоқ бошад гарми савдои ҷунун,
Фарши Маҷнун аст ҳомун, бистаре даркор нест.
Метавон рафтан ба ҳиммат аз Замин дар Осмон,
Бори Исо гар ҳамин бошад, харе даркор нест!
Ваҳ, чӣ хуш гуфтаст, Туғрал, Бедили баҳри сухан,
«Дарди дилро бандаам, дарди саре даркор нест!»

Ҳар лаҳза ба дил аз мижаат захми ҳаданг аст,
Абрўйи камони ту магар кори фаранг аст?!
Машҳур бувад гул ба чаман гарчи ба хубӣ,
Аз хиҷлати рухсори ту аз ранг ба ранг аст.
Аҳволи маро дидию раҳми ту наёмад,
Дил нест магар дар бағалат, қитъаи санг аст?!
Дуди ғами меҳнат накунад тира диламро,
Ин ойина он нест, ки ў қобили занг аст!
Дар баҳри ғамаш ҳар кӣ фитад, нест халосӣ,
К-ин луҷҷаи дарё ҳама дар коми наҳанг аст!
Бошад рақами доғи сувайдои дили ман
Он нуқта, ки сармашқи хати пусти паланг аст.
Дар шўълаи шамъи дилам, эй ишқ, мазан об,
Сулҳе, ки ту мехоҳӣ, саропо ҳама ҷанг аст!
То чанд бигўйӣ сухане аз даҳани ў,
Бигзар ту аз ин дағдаға, к-ин қофия танг аст!
Осон набувад даъвии савдои висолаш,
Маъҷуни хаёлат ҳама аз нашъаи банг аст!
Васле, ки бувад дар паяш андешаи ҳиҷрон,
Шаҳдест ба коми ту, ки аз таъми шаранг аст.
Шабдези ҳавас чанд дар ин бодия ронӣ,
Раҳ дурудароз аст, вале аспи ту ланг аст?!
Туғрал, ҳама дар банди сухан баски асиранд,
Имрўз маро аз ғазалу қофия нанг аст!

Ҳеҷ дар мулки ҷаҳон чун ӯ парирухсор нест,
Аҳриманро беҳтар аз гесӯйи ӯ зуннор нест!
Ҳар замон чун шамъ андар хонаи дил бинамаш,
Садди роҳи он парӣ ҳаргиз дару девор нест!
Арзи ҳоҷотат ҳиҷоби акси матлаб мешавад,
Ҷуз нафас ойинаи дилро дигар зангор нест!
Кист, бошад дар шаби ҳиҷрон анису ҳамдамаш?!
Ҷуз хаёли Лайлӣ дар Маҷнун дигар ғамхор нест!
Дар биёбони ғамаш аз сар қадам бояд туро,
Ин раҳи ишқ аст, чун роҳи дигар ҳамвор нест!
Эй сабо, оҳистатар бигзар ба ойини адаб,
Дар ҳарими ҳурмати ӯ ҳеҷ касро бор нест!
Мекунӣ, Туғрал, кунун парвоз дар авҷи сухан,
Ҳеҷ кас имрӯз монанди ту дар ашъор нест!

Омаду дар пеши ман аз ноз ҷавлон карду рафт,
Хотирамро ҳамчу зулфи худ парешон карду рафт.
Баски селоби сиришкам омад аз ҷӯши ғамаш,
Қасри бунёди диламро сахт вайрон карду рафт.
Дӯш дидам дар чаман аз ноз ӯро ҷилвагар,
Дасти мо андар гиребон, гул ба домон карду рафт.
Будам имон гарчи дар пайғамбари ҳуснаш, вале
Куфри зулфаш омаду тороҷи имон карду рафт.
Дишаб аз лаъли Бадахшон шуд ҳикоят, лаъли ӯ
Хандае аз нописандӣ дар Бадахшон карду рафт.
Буркаъ аз рух барфиканду чеҳраи худро намуд,
Тоқату сабру қарорам бурду сомон карду рафт.
Кард бо ними нигаҳ ҷони маро аз тан бурун,
Мушкили сахти маро бисёр осон карду рафт.
То ба арзи ҷилва омад дар чаман рӯйи гулаш,
Булбули шӯридаро дар боғ нолон карду рафт.
Эй хушо, Туғрал, ки Бедил месарояд мисраъе:
«Хонаи дил дар сари раҳ буд, вайрон карду рафт».

Сарви ман, боз о, ки то сарви хиромон бинамат,
Ҳар тараф ҷавлон намо, то масти ҷавлон бинамат!
Шуд дилам парвона андар оташи шамъи рухат,
К-аз фурӯғи чеҳра бар он рӯ чароғон бинамат.
Хок шуд дар роҳи ишқат ҳамчу ман бисёр кас,
Аз ғубори ошиқон гарде ба домон бинамат!
Нест ҷуз хоки дарат дорушшифои хастагон,
Марҳаме дар илтиёми захми ҳиҷрон бинамат!
Дӯш дидам бо ҳазорон ҷилва чун товуси боғ,
Ҳамчу гул имрӯз бо тарфи гулистон бинамат.
Мезанад меҳри рух аз субҳи баногӯши ту дам,
Осмони ҳуснро хуршеди тобон бинамат!
Кай кунад фикри Фалотун имтиёзи набзи мо?!
Дарди бедармони ғамро сахт дармон бинамат!
Эй хуш он мисраъ, ки, Туғрал, месарояд Бедилё:
«То абад, ё Раб, асои нотавонон бинамат!»

Яксар шарори ишқаму оҳам забона аст,
Ойинадори дардаму ҳайрат баҳона аст.
Хирман кунед донаи гавҳар зи ашки ман,
Дар ҳар тараф, ки сели сиришкам равона аст.
Эй нохудо, ту лангари киштӣ зи сабр кун,
Баҳри муҳити ишқ аҷаб бекарона аст!
Мо ошиқему шӯҳраи офоқ гаштаем,
Аз мо басе ба олами имкон фасона аст.
Набвад ба сози пардаи ушшоқ зеру бам,
Оҳанги сози нағмаи мо з-ин тарона аст.
Ҳайронам аз ҳаданги камони расои ӯ,
Ҳар ҷо дилест, тири ғамашро нишона аст.
Ашке, ки мечакад ба раҳи интизори ӯ,
Дар киштзори мӯҳраи уммед дона аст.
Туғрал, гузаштаам зи таманнои қасру ҷоҳ,
Боми фалак, ки бар сари ман сақфи хона аст.

Шӯри дарёи муҳаббат мавҷе аз оби ман аст,
Барқи шамшери ҳаводис ламъаи тоби ман аст.
Пардадори сози қонуни баму зери ғамам,
Нағмаи «Ушшоқ» аз оҳанги мизроби ман аст!
Нест ҷуз таъбири ҳайронӣ маро фоли дигар,
Фарши махмал саргузашти қиссаи хоби ман аст.
Мезанад меҳри дилам гар бахя дар ҷайби саҳар,
Чоки домони катон лекин зи маҳтоби ман аст.
Хондаам дарси адабро пеши устоди ҷунун,
Қадди Моҳи нав дуто аз вазъи одоби ман аст.
Ҷӯши тӯфони сиришкам дорад оҳанги дигар,
Хоки саҳрои ҷунун тамҳиди селоби ман аст.
Тоқати як олам аз абрӯйи ёрам тоқ шуд,
Саҷдагоҳи сад ҷабин аз шавқи меҳроби ман аст.
Эй хушо аз мисраъи Бедил, ки ,Туғрал, гуфтааст:
«Базми гардун субҳхез аз лаъли сероби ман аст».

То зеру бами нағмаи мизроби ту соз аст,
Оҳанги навоят ҳама аз пардаи ноз аст.
Ҷуз оҳани ғам кай бувад асбоби футӯҳат
Дар қуфли ҳақиқат, ки калидаш зи маҷоз аст!
Душман бувад, эй дӯст, ба ҳар кас натавон гуфт
Асрори ғами ишқ, ки бе маҳрами роз аст!
Раҳ нест ба гирди ҳарами ёр касеро,
Дар бодияи ишқ басе шебу фароз аст.
Ҳар кас кунад аз машраби худ пеши ту изҳор,
Соғар ба тамошову сурохӣ ба намоз аст.
Кӯтоҳ намуд аз ҳама савдои ҷаҳонам,
Зулфи ту , ки сармояи як умри дароз аст.
Акси ту, ки чун шӯхии парвози кабӯтар,
Монанди нигаҳ ҷилвагари дидаи боз аст.
Туғрал, чӣ хуш аст маънии ин мисраъи Ҳофиз:
«Рухсораи Маҳмуд кафи пойи Аёз аст!»

Сиришкам донаи беҳосили кист?!
Қумоши нола бори маҳмили кист?:
Дилам ҳар лаҳза дорад изтиробе,
Тапишфарсуди шавқи бисмили кист?!
Гуҳаррез аст чашми интизорам,
Намедонам, ки ин сарманзили кист!
Набошад гар ба қатли мо кашида,
Хами абрўйи теғи қотили кист?!
Ба давр осон нагардад ин тасалсул,
Гираҳ дар зулфи ў аз мушкили кист?!
Забонаш ҳамчу тўтӣ дар такаллум,
Шакаррези бисоти маҳфили кист?!
Бурун шуд аз кафам нақди дил, аммо
Надорам дил, намедонам дилам кист?!
Давонад ҳар тараф тўфони ашкам,
Насиби завракам аз соҳили кист?!
Хушо, Туғрал, аз ин мисроъи Бедил:
«Наям огаҳ, ба чанги ў дили кист?!»

Боди риндонро шароби кавсарист,
Гардани мино дар оғуши парист.
Аз румузи мушкилоти зулфи ӯ,
Гар гузаштӣ бетааммул, сарсарист!
Инқилоби ранги фитрат кор нест,
Модағиҳои заған ҳам аз нарист!
Ҷавҳарат ойинасон гул мекунад,
Хушкии савдоят аз ҷӯши тарист.
Оҳи булбул мезанад оташ ба боғ,
Дар бараш гар ҷомаи хокситарист.
Санғдилро нест раҳ дар базми мо,
Душмани ин шишаву мино парист.
Раҳбари нол аз заифӣ нола шуд,
Маҳрами қонуни соз аз лоғарист.
Тарфи улфат дода рухсораш ба ҳам,
Обу оташро агарчӣ доварист.
Ҳамчу зулфаш нест устоди дигар,
Баски шогирдаш сипеҳри чанбарист!
Наргисаш ғоратгари ислому дин,
Сунбулаш зуннори машқи кофарист.
Дар фироқ аз толеъи бахти бадам,
Гарчи фолам қуръаи некахтарист.
Чашми ҷодуи ту дар машқи фусун,
Сархати афсуну сеҳри сомарист!
Чор сӯят панҷи навбатзан пур аст,
Гар ба савдои ту шашшум муштарист.
Ҳаббазо, Туғрал, ки Бедил гуфтааст:
«Худнамоиҳо касофатҷавҳарист!»

Рухаш имшаб чароғи хонаи кист?!
Нигоҳам шаҳпари парвонаи кист?!
Ҳадиси кӯтаҳи зулфаш дароз аст,
Шаби мо рӯз аз афсонаи кист?!
Зада ашкам зи шодӣ хаймаи ғам,
Саводи чашми ман кошонаи кист?!
Ҷунун хезад дар ин роҳ аз ғуборам,
Хироми шӯхии мастонаи кист?!
Надорад ҳосиле ҷуз ноумедӣ,
Надонам, тухми дил аз донаи кист?!
Хуморе дорам аз дарди сари ғам,
Ғуборам аз хати паймонаи кист?!
Забони ҳарфи ғесӯяш надонам,
Ки охир тарҷумонам шонаи кист?!
Сари зулфаш фитад дар пойи ҳушам,
Надонам, ҳалқаи девонаи кист?1
Ғуломи ҳалқабардӯши ду гӯшам,
Ҳадиси дилкаши ҷононаи кист?1
Хушо аз мисраъи Бедил, ки ,Туғрал,
«Сиришкам нусхаи девонаи кист?!»

Сархати машқи ҷунун зулфи парешони кист?!
Сурмаи бахти сияҳ наргиси фаттони кист?!
Гар на хаданги туро синаи ман шуд ҳадаф,
Бар дили маҷрӯҳи ман новаки пайкони кист?!
Забти инони нафас баски маро мушкил аст,
Ҳеҷ надонам, ки дил дар хати фармони кист?!
Акси ту набвад агар бар дили ман ҷилвагар,
Дидаи ойинаам ин ҳама ҳайрони кист?!
Меравад аз чашми ман дам ба дам аз бехӯдӣ
Ашки парешони ман, кӯйи гиребони кист?!
Ғунчаи лаълаш нашуд бираи танбули ман,
Сурхии ёқути ӯ оташи марҷони кист?!
Манзари чашмам агар нест туро мунтазир,
Дар раҳи сайли бало хонаи вайрони кист?!
Сояи мижгони ӯ сӯзани ҷайбам нашуд,
Риштаи оҳи дилам бахяи домони кист?!
Туғрали ширинсухан, маънии Бедил нигар:
«Қомати барҷастаат мисраъи девони кист?!»

Ҳаёти Туғрал аз ишқи ҳабиб аст,
Ҷафои Туғрал аз дасти рақиб аст.
Бувад Туғрал асири зулфи ҷонон,
Ба Туғрал ҳар чӣ ояд, ё насиб аст.
Яке о сӯйи бемориони ишқат,
Ки бемор интизор андар табиб аст.
Биё, эй ҷон, ба истиқбол берун,
Ки ҷонон сӯйи мо ояд, қариб аст.
Чаро аз ҳаҷри ӯ чун най нанолам,
Ки чун маҳҷур бе сабру шикеб аст!
Агар ояд ба сӯйи кулбаи ман,
Навозишҳои ӯ баҳри ғариб аст.
Надонам хоб бо афсона, Туғрал,
Ҳамегӯям: дуогӯяш Нақиб аст.

Ҳино аз хуни мардум баста дастат,
Шуда гулгун ду лаъли майпарастат.
Ба қавли ошиқон теғи ду абрӯт,
Зи мижгон саф кашида чашми мастат.
Ба мо килки қазо ишқат навишта:
Маро ошиқ, ту маъшуқ аз аластат.
Ҷаҳони ҳуснро шоҳӣ мусаллам,
Туро гардид аз тарзи нишастат.
Агар андар муҳити ғам дили мо
Шавад моҳӣ, ки то гирӣ ба шастат?!
Наям осуда аз ишқи ту, Туғрал,
Инони ихтиёри ман ба дастат?!

Чок аст, гӯё, пероҳани субҳ,
Анҷум бирезад аз домани субҳ.
Шабгир мекун, гар метавонӣ,
Наззораи меҳр аз равзани субҳ.
Монанди ҳур бош, то бигзаронӣ,
Тири иҷобат аз ҷавшани субҳ.
Савдои ғамро дигар илоҷе,
Ҳаргиз набошад ҷуз равғани субҳ.
Чоки дилатро натвон фурӯ кард
Ҷуз риштаи оҳ бо сӯзани субҳ.
Сиррест махфӣ: бидрид ноғаҳ
Пероҳани шаб андар тани субҳ!
Монанди булбул фарёд мезан,
То бу, ки ойӣ дар гулшани субҳ!
Роҳи тавассул касро набошад
Беҳолии шаб дар маскани субҳ.
Ганҷи саодат бошад насибат,
Гар баҳра гирӣ аз махзани субҳ.
Ҷовид бодо ашъори Туғрал,
Чидаст гавҳар аз маъдани субҳ!

Ҳар кас, ки бошад ҳамхонаи субҳ,
Чун меҳр гардад парвонаи субҳ.
Дорад зи мастӣ чун баҳри маввоч,
Андар даҳан каф девонаи субҳ.
Дар охири шаб, зинҳор, гӯед
Бо гӯши Хуршед афсонаи субҳ.
Машшотаро гӯ, созад мутарро
Гесӯйи шабро аз шонаи субҳ.
Фарз аст бо мо ноошноӣ,
Ҳар кас, ки бошад бегонаи субҳ.
Дар базми имкон бе саъю кӯшиш
Восил нагардад ҷононаи субҳ.
Ғофил мабошед, ёрон, ки дорад
Ганҷи фаровон вайронаи субҳ!
Сад хӯша хирман ҳосил тавон дод
Дар мазраъи дил аз донаи субҳ.
Дар сина ҷо кун, ҳар гаҳ, ки гӯяд
Дарси адабро фарзонаи субҳ.
Наззора мекун монанди Туғрал
Аз равзани дил кошонаи субҳ!

Эй он, ки дорӣ як хирмани рух,
Як бӯса кофист аз маъдани рух!
Килки нахустин кардаст таҳрир
Аз хатти райҳон бар домани рух.
Ҳамчун ғазолон чашмони шӯхаш,
Сунбул тавон чид аз гулшани рух.
Гар аспи мақсад кардӣ зи фарзин,
Раҳ кай тавон бурд дар маскани рух?!
Фили дамонро бар хок орад,
Дар ҷилва ояд гар тавсани рух.
Хоҳӣ, ки гардад ҷавҳар намоён,
Сайқал тавон зад дар оҳани рух.
Ҳар гаҳ, ки хоҳӣ зулмоти зулфаш,
Раҳ метавон бурд аз равшани рух.
Ганҷури ҳикмат кардаст пинҳон
Сад ҷавҳари ҷон дар махзани рух.
Гирад ҷаҳоне бо як шабехун,
Ғофил мабошед аз рафтани рух!
Назди хаёлат имрӯз Туғрал
Шартанҷ бозад аз дидани рух.

Ёди айёме, ки ҳар дам бо манат пайғом буд,
Шаҳди мазмуни ҳадиси дилкашат дар ком буд!
Дам ба дам, соат ба соат аз навиди номаат
Тарфи гулзори хаёли ман баҳорайём буд.
Аз калом-т «во сабр, во тафсир» мекардам мудом,
Изтироби мурғи дил дар ҳалқаи ором буд.
Мекашидам сайди ишратро ба қуллоби хатат,
Печутоби мавҷи мактубат каманди дом буд.
Накҳати рамзи саводи нома аз иншои ту
Дар димоғи хушкмағзон равғани бодом буд!
Доштам сомони мастӣ аз кушоди маъният,
Матлаъи меҳри нишонам аз дару аз бом буд!
Туғрал аз мазмуни истиғнош акнун пухтааст,
Боғбони ғулшани лутфаш ҳамоно хом буд.

Партави ойинаам ҳайратбаёнӣ мекунад,
Сурати Беҳзоди фикри ман на Монӣ мекунад.
Вазъи мизони хаёламро мапурс аз нозукӣ,
Сояи мӯе ба ёд ояд, гаронӣ мекунад!
Укдаҳои мушкили рамзу киноёти маро
Фаҳмад он доно, ки ҳалли Булмаъонӣ мекунад.
Дар-сарири мӯшикофӣ шоҳам аз фикри расо,
Дар диёри назм табъам ҳукмронӣ мекунад.
Ахтари толеъ ба авҷи донишам дунбола зад,
Мулки маъниро дилам соҳибқиронӣ мекунад.
Ҳар кӣ шуд дар баҳри ашъорам нахустин нохудо,
Заврақ аз фаҳми баланди хеш сонӣ мекунад.
Мӯҳраи нарди бисоти байти мавзуни маро
Ҳар касе бо қадри дониш донаронӣ мекунад.
Дар шикори сайди маъниҳои ваҳшатроми ман
Кӣ ханданг аз ғамза, кӣ абрӯкамонӣ мекунад?!
Туғралосо рӯзу шаб дар авҷи мазмунҳои бикр
Тойири рамзи нукотам парфишонӣ мекунад.

То назокат з-он хиромн қадди дилҷӯ мечакад,
Аз ҳаё сарв об гашта бар лаби ҷӯ мечакад.
Рамзи зулфи ӯ ба саҳрои Хутан шуд ошкор,
Хуни ҳасрат то абад аз нофи оҳу мечакад.
Аз латофатҳои ҳусни обдори ӯ мапурс,
Мавҷи ғавҳар аз ҳадиси васфи он рӯ мечакад.
Бисмилам карду ба хок андохт он золим ҳанӯз
Қатраҳои хуни ман аз теғи абрӯ мечакад.
Булҳавас, бигзар зи савдои хаёли зулфи ӯ,
Сели тӯфони бало аз ҳар сари мӯ мечакад!
Эй дил, андар остони ӯ расӣ, ғофил мабош,
Рашҳаи андӯҳу ғам аз хоки он кӯ мечакад!
Аз раҳи мастӣ ҷаҳонеро, бибин, дар хок зад,
Хуни мардум дар ба дам з-он чашми ҷоду мечакад!
Дар ғазаб чини ҷабинаш дидаму гуфтам ба дил:
Шарбати сиркангубин аз шохи лемӯ мечакад.
Туғралам дар сайди маъниҳои рангини баланд,
Аз сафои шеъри ман то ҳашр луълӯ мечакад!

Оҳ, аз даври фалак як лаҳза бар комам нашуд,
Қуръаи фоли тараб як бор бар номам нашуд!
Дар ҳавои васли матлаб кардам аз ором рам,
Ҳеҷ амре мӯҷиби таскини оромам нашуд.
Сӯхтам дар оташи ҳасрат чу ҳинду борҳо,
Холи ҳиндуи бутон аз бахти бад ромам нашуд.
Гарчи нӯшидам басе паймонаҳои заҳри ғам,
Аз майи ишрат вале як ҷуръа дар ҷомам нашуд.
То ниҳодам дар паси сайди талаб доми умед,
Мурғи ин ваҳшатсаро дар ҳалқаи домам нашуд.
Хонабардӯши хаёлаш мунтазир шаб то саҳар,
Як тулӯъи кавкаби бахт аз лаби бомам нашуд.
Туғралам дар дом шуд з-он ҳар ду бодоми тараш,
Як илоҷи хушкии савдо зи бодомам нашуд.

Ғамзаи мардумшикорат ғорати ҷон мекунад,
Ишваи обидфиребат қасди имон мекунад.
Бурқаъ аз рух барфикан, бепарда гардад оламе,
Акси рӯят таъна бо Хуршеди тобон мекунад.
Доғи ишқи туст, эй Лайлӣ, на Маҷнунрову бас,
Печутоби сунбулат ошӯби даврон мекунад!
Ханда зан бар рӯям, эй гул, то нагирям баъд аз ин,
Варна сели ашки ман дар баҳр тӯфон мекунад!
Ин чӣ бераҳмист, хони ошиқонро аз ғазаб
Вокашида бар сари ҳар мехи мижгон мекунад!
Аз хати райҳони лаъли ӯ маро маълум шуд:
Лашкари Шоми Ҳабаш ин шаҳр вайрон мекунад!
Туғрал, ар хоҳӣ висолаш, нола кун шому саҳар,
Нолаи булбул саҳар гул дар гулистон мекунад.

Ғунча аз лаъли ту сабақ гирад,
Дурру ёқут дар табақ гирад.
Чашмат аз хуни бода баста ҳино,
Боҷ аз сурхии шафақ гирад.
Назди таҳрири васл килки маро,
Шаҳди мазмун димоғи шақ гирад.
Ошиқ аз лаъли ту ба Хизри хат
Даъвии бӯса карда ҳақ гирад.
Ба фиребу фусуну макр рақиб
Аз гулоби ту кай арақ гирад?!
Юсуф ойини дилбарии туро
Гар бибинад, аз ин насақ гирад.
Назми Туғрал ба ҳар китоб, ки ҳаст,
Зинат аз шеъри ӯ варақ гирад!

Шабе дар хотирам зулфи ту омад,
Хаёли нофа аз ёдам баромад.
Кушо имрӯз абвоби табассум,
Шаби ҳиҷронат, эй золим, сар омад!
Баромад аз дилам ғамҳои олам,
Ғами ишқи ту то дар дил даромад.
Ба рағми ман задӣ бо ғайр тире,
Хадангат бар нишони ман наёмад.
Шавад боғ аз хазон то ҳашр эмин,
Агар бар ҷониби гулшан хиромад.
Фитод овозаи ҳуснат ба олам,
Зи тахти дилбарӣ Юсуф фаромад.
Кашад берун гуҳарҳои маънӣ,
Ба ҳар ҷо чангали Туғрал даромад!

Ёр ба ман боз ҷафо мекунад,
Тарки мудорову вафо мекунад.
Мезанадам гарчи ба тори нигаҳ,
Раҳмату бераҳмӣ намо мекунад.
Мекушадам ҳар нафасе чанд бор,
Шукр, ки ин зулм маро мекунад!
Чашми ман афтад ба рухаш дар намоз,
Даст ба рӯ баҳри дуъо мекунад.
Ҷониби масҷид гузарам аз қазо,
Ҳамчу намозам, ки адо мекунад.
Гарчи дил аз захми ҷафояш пур аст,
Лаъли лабаш боз даво мекунад.
Хоҳам агар бӯса кунам нақши пош,
Аз паси худ шӯр бапо мекунад.
Пардаи сози ғами ӯ аз фироқ
Нағмаи «Ушшоқ» наво мекунад.
Туғрали рӯҳам ба ҳарими дараш
Дам ба дам аз шавқ ҳаво мекунад.

Ранги рухсори ту аз рухсори гул нанғ оварад,
Гул агар рӯйи ту бинад, ранг аз ранг оварад.
Ҳалқаи пурпечутоби турраи шабранги ту
Дар хами чавгони худ сад дил ба найранг оварад.
Ёбад андар даҳр ҳамчун Хизр умри ҷовидон,
Ҳар кӣ дар оғуши худ як шаб туро танг оварад.
Масти саҳбои ҷамоли анваратро ҳолатест
Дар хаёлаш то абад кай нашъаи банг оварад?!
Қомати шамшоди зебои туро бинад агар,
Бар сари нахли санавбар боғбон санг оварад.
Ламъае гар аз гули рӯйи ту афтад дар чаман,
Булбули шӯридаро ҳар дам ба оҳанг оварад.
Муждаи эъҷози Исо медиҳад оҳанги ӯ,
Мутрибе гар нағмаи ишқи ту дар чанг оварад.
Месазад, гӯяд Фалотун офарин бар табъи ман,
Туғралам гар дониши худро ба фарҳанг оварад!

Ҳар киро зулфи анбарин бошад,
Мор дар ғанҷи ӯ қарин бошад.
Ҳаст Кайвон ғуломи ҳиндуят,
Гарчи дар чархи ҳафтумин бошад!
Тавсани умри бандаро зи азал
Доғҳои ту бар сурин бошад.
Моҳ дар пеши хирмани ҳуснат
Ҳамчун Хуршед хӯшачин бошад.
Ҳуққаҳои ақиқи лаъли лабат
Ҳотами ҳуснро нигин бошад.
Ангубинро ба назди гуфторат
Нисбати заҳру ангубин бошад.
Сарв дар пеши қадди дилҷӯят
Аз ҳаё мойили Замин бошад.
Гуфтамаш: «Мурдам аз ғамат», гуфто:
«Ишқи моро натиҷа ин бошад!»
Ҷуз хаёлат ба хотири Туғрал
Нест чизе, ки ҳамнишин бошад!

Ғунчаро лаъли лабат дилхун кунад,
Сарвро нахли қадат вожун кунад.
Лаҳчаи лаъли ту аз хоки адам
Мурдаи садсоларо берун кунад.
Он чӣ савдои ту бо ман мекунад,
Кай ғами Лайлеш бо Маҷнун кунад?!
Марҳами васли ту дардамро давост,
Лек ҳиҷронат ғамам афзун кунад.
Чашмат ар Морут бинад, баъд аз ин
Тарки таълими фани афсун кунад.
Ашкам аз ҳаҷри ту чун дарё шавад,
Рафта-рафта таънаи Ҷайҳун кунад.
Номи ту равшан шавад, ҳар кас, ки ӯ
Фаҳми рамзи Туғрали маҳзун кунад.

Арғувон дар пеши рухсори ту берангӣ кунад,
Ғунча аз хандидани лаъли ту дилтангӣ кунад.
Ҳусни Юсуфро агар Парвин барои имтиҳон
Бо тарозу баркашад, кай бо ту ҳамсангӣ кунад!?
Монии Чин гар бибинад чини абрӯйи туро,
Дар татаббуъхонаи Чин нақши аржангӣ кунад.
Дар тариқи мадҳи ту дар соҳати дашти варақ
Ройизи килки ман аз по афтаду лангӣ кунад.
Ҷомае бо қоматат гар аз сухан дӯзам, вале
Сад қабои ноз андар қоматат тангӣ кунад!
Эй гули боғи латофат, аз кадомин гулбунӣ?!
Ҳар кӣ рухсори ту бинад, булбулоҳангӣ кунад!
Нисбати Хуршед бо рӯйи ту бошад ҳамчунин
Он тасаввурҳо, ки афюн бар сари бангӣ кунад!

Сарам ба зери қудуми ту гар ғубор шавад,
Зи юмни мақдами ту хони ман мазор шавад.
Яке гузар ба сари турбатам, ки баъд аз марг,
Зи хоки ман ба раҳат наргис интизор шавад.
Даме ба сӯйи чаман бигзару тамошо кун,
Ки саҳни боғ пур аз гул-гули ҳазор шавад.
Суман, ки зулфи туро дид, сар фуруд орад,
Гул аз тароватн рухсораи ту хор шавад.
Лабат, ки вақти такаллум ҳаёт мебахшад,
Масеҳ аз лаби лаъли ту шармсор шавад.
Амири кишвари ҳусниву нест монандат,
Ҳар он кӣ рӯйи туро дид, беқарор шавад.
Манам, ки ҳалқабагӯши туам, намепурсӣ,
Чӣ мешавад, ки туро Туғрал эътибор шавад?!

Шабнами арзи адаб аз чашми ҳайрон рехтанд,
Донаи уммедро чун меҳр яксон рехтанд.
Ҳар кӣ шуд ҳамчун садаф дар саъйи сомони амал,
Оқибат андар даҳонаш оби найсон рехтанд.
Аз вуҷуди хеш дорам гармии меҳри адам,
Шабнами моро чӣ сон дар боғи имкон рехтанд?
Махзани ганҷи қаноат баски беибром буд,
Оби рӯйи хеш охир ин гадоён рехтанд!
Баски дар боғи ҷаҳон улфатпарасти шабнамем,
Аз сиришки мо ба олам мавҷи тӯфон рехтанд.
Мазраъи мо дархури ҷамъияти дилҳо набуд,
Донаи сунбул ба пойи мо парешон рехтанд.
Обрӯ хоҳӣ, нишин дар хилвати ҷайби адаб,
Оби гавҳарро ба доман аз гиребон рехтанд.
Чун сароб аз чашмааш як қатрае зоҳир нашуд,
Бар дили зоҳид магар об аз зимистон рехтанд?
Гарчи дар мулки сухан ман Туғрали Аҳрориям,
Лек ҷоми қисматам аз хоки Тӯрон рехтанд.

Дил ба тоқи абрӯйи ӯ майпарстӣ мекунад,
Чун кабӯтар дар равоқи Каъба мастӣ мекунад.
Аз баландӣ кай расам дар зурваи он остон,
Толеъи иқболи сустам сахт пастӣ мекунад!
Сурма дорад орзу чашм аз ғубори мақдамаш,
Хоки пояшро ҷабинам пешдастӣ мекунад.
Ҳеҷ кас дар ишқи Лайлӣ нест ин ҷо устувор,
Кай чу Маҷнун дигаре даъвои ҳастӣ мекунад?!
Аҷз бошад дар талаб шамъи далели муддаъо,
Сад дуруст аз мумиё як дилшикастӣ мекунад.
Фикри мавзунам кунун, Туғрал, дар иқлими сухан
Ҳукми девони вазорат чун Маҳастӣ мекунад.

Зи ҷӯши ашк дар обам, гуҳарбор инчунин бояд,
Зи шоми ғам сияҳрӯзам, шаби тор инчунин бояд!
Намебошад ба ғайри яъс дигар дастгири ман,
Ба накбахтхонаи дунё мададғор инчунин бояд!
Надонад куфри зулфаш ҳеҷ ойини мусулмонӣ,
Ба кеши Аҳриман, албатта, зуннор инчунин бояд!
Зи дасти нокасӣ ҳамсанги пойи мӯр гардидам,
Ба мизони муҳаббат вазну миқдор инчунин бояд!
Матоъи ҳар ду олам нақди меҳнатро намеарзад,
Қумоши ҷинси ғамро нархи бозор инчунин бояд!
Адиби тифли ашки ошиқон бошад сиришки ман,
Бале, дар силки ҷавҳар дурри шаҳвор инчунин бояд!
Пари парвона бошад равғани шамъи вафо имшаб,
Ба арзи муддаъо сомони изҳор инчунин бояд!
Арақ гул мекунад аз ҷавҳари акси рухаш ҳар дам,
Ба ҳайратхонаи ойина меъмор инчунин бояд!
Ҳазораш офарин, Туғрал бар ин як мисраъи Бедил:
«Зи ҳар мӯ дом бар дӯшам, гирифтор инчунин бояд!»

Хубрӯён шеваи ҳайрат шиорам кардаанд,
Ҳамчу нақши по ба худ ойинадорам кардаанд.
Чун қадаҳ оғӯши сад хамёзаи айши абад
Аз шикасти гардиши ранги хуморам кардаанд.
Бишкуфад гул аз гулистони хаёлам баъд аз ин,
Баски ранги сад чаман назри баҳорам кардаанд.
Кисватам шуд гарчи урёнӣ зи қонуни азал,
Дар баму зери муҳаббат пардадорам кардаанд.
Муждаи пайғоми васлаш дода аз боди сабо,
Чашми ҳайронро ба роҳаш интизорам кардаанд.
Гарчи навмедист аз вазъи бутон бо ман, вале
Аз нигоҳи вопасин уммедворам кардаанд.
Чун саҳар як кавкаби бахт аз дилам равшан нашуд,
Тирабахтиҳо чу шом аз зулфи ёрам кардаанд.
Сӯхтам дар оташи ҳичрону мурдам аз ғамаш,
Доғҳо чун лола бар лавҳи мазорам кардаанд.
Нагзарад бар хотирам фикри қиёмат баъд аз ин,
То шаби ҳаҷри туро рӯзи шуморам кардаанд.
Ҳамчу ман дигар набошад ҳеҷ домоди сухан,
То арӯси бикри маънӣ дар канорам кардаанд.
Мебарам ман дар сухан имрӯз гӯй аз ҳамдамон,
Дар саманди фикр чун маънӣ саворам кардаанд.
Туғрало, аҷзи камоли ҳазрати Бедил нигар:
«Он қадар ҳеҷам, ки аз худ шармсорам кардаанд».

Соғари айши адаб гарчи ба дастам доданд,
Роҳи роҳат ҳама аз ҷоми аластам доданд.
Корвонони қазову қадар аз ҳушёрӣ
Чун ҳино баста маро, бар кафи дастам доданд.
Ҳар куҷо бошам агар, бе асари доғ наям,
Шӯълаи шавқаму бар хок нишастам доданд.
Ба сафолӣ нарасад сози дурустойинам,
Чиниям, гарчи зи Фағфур шикастам доданд.
Буд таҳқиқи адам сурати имкони вуҷуд,
Нестӣ ойинае буд, зи ҳастам доданд.
Сайди матлаб нашавад бастаи қуллоби ҳавас,
Моҳии баҳри адаб гарчи ба шастам доданд.
Хонабардӯши хаёлам ба сухан ҳамчу ҳубоб,
Вожгунӣ ҳама аз толеъи пастам доданд.
Чӣ хуш аст мисраъи дарёи маъонӣ, Туғрал:
«Васл мехостам, ойина ба дастам доданд».

Бути номеҳрубонам кай зи ҳоли ман хабар дорад,
Зи меҳраш нагзарам як зарра, гар аз ман гузар дорад.
Равам ҳар дам ба ёди оташи рухсорааш аз худ,
Шикасти ранги ман оҳанги парвози шарар дорад.
Хушам чун шона аз мазмуни фикри томи гесӯяш,
Ки домони хаёлам рутбаи ҷайби саҳар дорад.
Ба роҳи интизораш баста маҳмил ноқаи ҳушам,
Париданҳои рангам сози оҳанги сафар дорад.
Ба базми васли ӯ шуд ҷавҳари дилгарзи хомӯшӣ,
Ба ҷуз ҳайрат дигар ойинаи мо кай ҳунар дорад?!
Ба як ними нигаҳ аз наргиси шӯхаш машав эмин,
Ки қонуни тилисмаш сози найранги дигар дорад!
Бибин оҳанги болафшонии сайди муҳаббатро,
Ки аз завқи тапидан бисмили ӯ болу пар дорад.
Ба кӯҳ аз талхии ҳиҷрон чӣ ғам Фарҳоди маҳзунро,
Садои тешааш чу най зи ширинӣ шакар дорад!
Парешонӣ насозад кам сари мӯ хотири ҷамъаш,
Агар Маҷнун хаёли зулфи Лалӣ бештар дорад.
Зи меҳри орази зулфаш маро ин шубҳа равшан шуд,
Ки гар сад шоми навмедист, уммеди саҳар дорад.
Хушо аз мисраъи султони авранги сухан, Туғрал:
«Ту акнун нола кун, Бедил, ки оҳанги асар дорад».

Ҳар киро чашми ту саҳбо мекашад,
Даст аз дунёву уқбо мекашад.
Аз ғамат ҳар кас, ки афтад бар Замин,
Мадди оҳаш бар Сурайё мекашад.
Баҳри даъво оразат Хуршедро
Дам ба дам пеши Масеҳо мекашад.
Котиби қудрат зи зулфат як қалам
Нусхаҳои хатти туғро мекашад.
Маҳви ҳайратгаштаи махмурият
Нашъае аз мавҷи саҳбо мекашад.
Ҳар кӣ ёди турраи ӯ мекунад,
Риштае з-андеша бар по мекашад.
Нест кам аз дурри дарёи Адан
Гавҳаре аз дил, ки доно мекашад.
Шавқ бошад маснади иқболи мо,
Шӯъла аз пастӣ ба боло мекашад.
Ҳаббазо, Туғрал, ки Бедил гуфтааст:
«Хонаи ҳайрат тамошо мекашад».

Эй ғунчадаҳан, лаби ту шаккар,
Дандони ту ҳамчу дурру гавҳар!
Эй орази ту ҳарир аз гул
В-эй зулфи сиёҳи ту муанбар!
Эй нахли қадат баробари ҷон,
Рухсори маҳат ба ҷон баробар!
Чашмат ба карашма рехт хунам,
Мижгон-т барам кашида ханҷар!
Хубони ҷаҳон фузуну лекин
Монанди ту кас надида дилбар!
Хубӣ ба ту, хатми ишқ бо ман,
Ин ҳар ду шуд аз қазо муқаррар!
Ҳам кишвари ҳуснро амирӣ,
Ҳам мулки қулубро ту сафдар.
Шарманда зи чеҳраи накӯят
Гардида ҳама бутони Озар.
Туғрал ба ҳаволаи ду чашмат
Дар дашти фироқ гашта шаҳдар.

Офарин, эй бути парипайкар,
Наргисат масту ғунчаат шаккар!
Сунбулат боиси парешонӣ,
Нигаҳат фитнасози сад маҳшар!
Нозбӯйи хати туро нозам,
Ки дамидаст бар лаби Кавсар.
Аз хироми ту дар чаман товус
Карда рафтори хешро дигар.
Додӣ бар бод зулфу бишкастӣ
Қимати мушку нофаву анбар.
Чашм бикшода дар раҳат наргис,
Ба Худо, ҷониби чаман бигзар!
Сӯхтам дар ғами висоли ту ман,
Мезанад аз дилам забона шарар.
Нест мисли ту дар қаламрави ҳусн,
Ин суханро навиштаам бо зар!
Туғрали мо асири қайди ту шуд,
Ба хами зулф кардияш чанбар!

Эй рӯйи ту Офтоби Ховар,
Лаъли лаби ту зулоли Кавсар!
Сад мӯъҷизаи Масеҳ дорӣ,
Афсӯс, ки нестӣ паямбар!
Фарқи ту миёни хубрӯён
Чун фарқи араз бувад зи ҷавҳар.
Гар Мисри ҷамолро азизӣ,
Юсуф набувад туро баробар!
Эй омада бо қади баландат
Шамшод ғулому сарв чокар!
Ҳамшираи кеҳтари ту Маҳтоб,
Хуршед бувад туро бародар!
Хоки қадами ту кӯҳл бодо
Дар чашми сипеҳри чархи ахзар!
Аз хоки адам ба завқ хезам,
Ронӣ ба сарам ту гар таковар.
Имрӯз шикаста байти Туғрал
Бозори наботу нархи шаккар!

Баски андар боғ аз ҷаннат асар дорад баҳор,
Ҷомае ҳамчун пари тутӣ ба бар дорад баҳор.
Дам ба дам ойинасон дар ишратободи чаман
Шоҳиди гулҳои рангин ҷилвагар дорад баҳор.
Аз хати райҳони лаъли ӯ маро маълум шуд:
Бар лаби дарёи раҳмат нилуфар дорад баҳор!
Мерасонад шир андар коми тифлони набот,
Аз тақозои мавлидаш хабар дорад баҳор.
Баста маҳмил ранги гул бар ноқаи боди сабо,
Гӯйиё, з-ин боғ оҳанги сафар дорад баҳор.
Чун нигаҳ дар ошёнаш ҳоҷиби парвоз нест,
Баски аз ранги паридан болу пар дорад баҳор.
Он қадар дар боғи имкон карда сомони карам,
Шохи ҳар нахле, ки бинӣ, пурсамар дорад баҳор!
Аз шуоъи шӯълаи ҳар сафҳаи гул равшан аст,
Баски аз эъҷози ёқутӣ хабар дорад баҳор.
Дар гиребони тааммул фурсати андеша нест,
Домане аз роҳи суръат бар камар дорад баҳор.
Сад чаман гул гар намояд пеши чашмаш ҷилвае,
Кай ба ғайр аз рангу бӯ мадди назар дорад баҳор?!
Офарин бар мисраъи Бедил, ки, Туғрал, гуфтааст:
«Чашм во кун, рангу асрори дигар дорад баҳор!»

Эй орази гулгуни ту аз бода гуҳаррез,
Шамшери ҷафои ту бувад бар сари ман тез.
Абрӯйи ту хам гаштааст аз бори тағофул,
Аз бодаи ноз аст қадаҳчашми ту лабрез.
Дар пеши ғамат тавсани умрам бувад акнун
Монандаи хинге, ки кашад заҳмати маҳмез.
Ҳар равзанаи синаи деҳқони муҳаббат
Гардида зи шавқи ту чу ғирбол шарарбез!
Эй дил, ағарат орзуи айши давом аст,
Навъе куну бар домани он зулф биёвез!
Вақт аст, ки осон надиҳӣ доманаш аз каф,
Имрӯз, ки як Шамси дигар нест ба Табрез!
Зинҳор, адаб пеша намо, бин, ки чиҳо дид
Аз номаи пайғамбари мо Хусрави Парвез?!
Ғафлат нашавад бадрақаи роҳи умедат,
То чанд чу маҳмал?! Ту аз ин хоби гарон хез!
Ин водии ишқ аст, пур аз шебу фароз аст,
Ошиқ най?! Албатта, аз ин бодия бигрез!
Шуд дофеъи савдои ту то чини ҷабинаш,
Сафрот фузун аст, ту аз сирка бипарҳез!
Туғрал, шудам ошуфтаи ин мисраъи Бедил:
«Эй хоки бахунхуфта, ғубори дигар ангез!»

Ғарчи дар роҳи муҳаббат дар такутозам ҳанӯз,
Нест мизробам, буруни пардаи созам ҳанӯз.
Баски будам аз баҳори ҳусн гулчини вафо,
Аз шикасти бӯйи гул ёбӣ ту овозам ҳанӯз.
Аз каманди ҷазбаи ишқаш раҳоӣ мушкил аст,
Чун нигаҳ домест шӯхиҳои парвозам ҳанӯз.
Нест озодӣ зи зулфаш, бошадам умри абад,
Бехабар аз сарнавишти хатти оғозам ҳанӯз.
Гар бувад олам пур аз афсонаи ишқам, вале
Шаммае воқиф нашуд як одам аз розам ҳанӯз.
Гарчи набвад ҳосиле ҷуз яъс аз васлаш маро,
Бе ибо ҳамчун нигаҳ ҳар сӯй метозам ҳанӯз.
Сарбаландӣ шуд насибам оқибат аз пойи дор,
Рояти Мансураму дар ишқ мумтозам ҳанӯз.
Дар бисоти ишқ аз ҳаҷраш агарчи шашдарам.
Донаҳои мӯҳраи ин нард мебозам ҳанӯз.
Сурати мавҷи хироми нози ӯ андар чаман,
Ҷилваи теҳу бувад дар дидаи бозам ҳанӯз.
Шабнамосо сард шуд аз даҳр дасти тоқатам,
Гармии меҳри кӣ дорад шӯхии нозам ҳанӯз?!
Ғамзаҳои чашми ӯ шуд маҳрами рози дилам,
З-он сабаб ойинасон дар силки ғаммозам ҳанӯз.
Кай ба озодӣ расад аз хуни теғаш ғарданам,
Хештанро ҳар тараф чун бисмил андозам ҳанӯз!
Нест як кас, то кунад шерозаи ҷузви сухан,
Бӯйи Саъдӣ медамад аз хоки Шерозам ҳанӯз.
Ҳаббазо, Туғрал, ки мегӯяд ҷаноби Бедиле:
«Содалавҳон ришта мебанданд бар созам ҳанӯз».

Оҳанги кӯҳсор ту аз гӯши кар мапурс,
Ташвиши пойи обила аз нештар мапурс!
Аз меҳр сӯйи зарра тавонӣ ту роҳ бурд,
Гар хӯйи ёр дидаӣ, вазъи шарар мапурс!
Дар асру шоми турраи ӯ хуфтанат қазост,
Кардӣ адо, вале зи қазо ин қадар мапурс!
Ушшоқро ба роҳи муҳаббат далел нест,
Эй бехабар зи ишқ, ту аз мо хабар мапурс!
Фарқ аст дар миёни ману дил ҳазор санг,
Дил меравад зи хеш, маро аз сафар мапурс!
Равшан зи шаб ҳикояти Хуршед кай шавад?!
Хаффошро, ки дидӣ, ҳадиси саҳар мапурс!
Зинҳор, аз ишорати шамшери абрӯяш
Аз саргузашти мову ту дигар, сипар, мапурс!
Иксири рутбаи ту ба қадри иёри туст,
Эй доғи кимиё, ту зи мис қадри зар мапурс!
Шаҳд аст дарси маърифатат сӯйи ангубин,
Ҳарфе шунидӣ аз лабаш, аз найшакар мапурс!
Туғрал, кушо ба мисраъи Бедил ту чашмро:
«Таъбири хобат ин, ки шунидӣ, дигар мапурс!»

Бар рухаш ойинаро як чашми ҳайрон асту бас,
Ҷавҳари дилро ғараз найранги имкон асту бас.
Ҳар матоъе дорад ин ҷо ҷилваи арзи зуҳур,
Интихоби нусхаи ҳастӣ на ин сон асту бас.
Кай шавад бе лутфи ӯ ҷамъияти деву парӣ?!
Хосият танҳо на дар дасти Сулаймон асту бас!
Аз ҳадиси лаъли ӯ ин нукта равшан шуд маро,
Лаъл кай махсус дар кӯҳи Бадахшон асту бас?!
Кӯҳкан гар ҷони ширин кард сарфи Бесутун,
Ҳосилаш аз ин таманно кандани ҷон асту бас.
Он чӣ аз боғи умеди васли ӯ чидам самар,
Бар дилам з-абрӯйи ӯ як даста пайкон асту бас.
Туғрал, аз дарси камоли хеш дорам хиҷлате,
К-аз арақ бар ҷабҳаам ҷӯши чароғон асту бас.

Чанд рӯзе бар бинои тоқи ғам меъмор бош,
Ё дари уммед шав, ё сурати девор бош!
Ё самуми ҳаҷр шав, ё накҳати базми висол,
Ё хазони бемаҳал, ё равнақи гулзор бош!
То тавонӣ, саъй кун, аз ин чаман берун марав,
Гулшуданҳоят агар мумкин набошад, хор бош!
Нест дар кеши муҳаббат имтиёзи куфру дин,
Риштаи тасбеҳ натвонӣ шудан, зуннор бош!
Орзуи оташи ғам боядат, парвонасон
Ҳамчу шамъи базми ишрат то саҳар бедор бош!
Пеш аз он афтад туро, эй гул, ба ҷамъият халал,
Ё гулоби шиша шав, ё зинати дастор бош!
Пеша кун аз базми имкон ихтиёри муштарӣ,
Ёрро ҳамдам най, боре ту бо ағёр бош!
То ба кай з-ин кори теғи ӯ ба ноҳақ зистан?!
Ё қабули ин шаҳодат кун ва ё иқрор бош!
Баски бошад ишқбозӣ сарнавишти обрӯ,
Нест номусат агар, бигзар зи фахру ор бош!
Ҳаббазо, Туғрал, ки Бедил месароянд мисраъе:
«Бар сари мижгон чу ашк истодаӣ ҳушёр бош!»

Ҳар кас, ки пур аз бодаи ишқ аст аёғаш,
Ҷуз бӯйи гули айш набошад ба димоғаш.
Чун сарв зи ташвиши тааллуқ бувад озод,
Онро, ки зи хокистари қумрист суроғаш.
Чун лола дар ин боғ ба найранги муҳаббат
Карданд нишон тавсани умри ту зи доғаш.
Рафтам ба тамошои баҳори чамани ишқ,
Ҷуз сунбули ошуфта дигар нест ба боғаш.
Як зарра гарат меҳру вафо ҳаст, тавон кард
Аз сояи анқоасари ранг суроғаш.
Ҳар кас, ки бувад оташи савдо ба сари ӯ,
Равшан бувад аз равғани парвона чароғаш.
Роҳест зи тақлид, ки дар боғи ҳақиқат
Ёд аз равиши кабк диҳад ҷилваи зоғаш.
Сармояи сад айш ба як зарра насанҷад,
Дар зовияи ғам бувад онро, ки фароғаш.
Эй сӯхтаи доғи ҳавас, бигзар аз ин ғам,
Азбаски надорӣ хабари лолаи боғаш!
Туғрал, ба ҷаҳоне надиҳам мисраъи Бедил:
«Хуршед на ҷинсест, ки ҷӯйӣ ба чароғаш!»

Гар наӣ сандал, бирав, дарди сари хаммор бош,
Мӯҳра натвонӣ шудан, боре ту заҳри мор бош!
Ё бами сози хирад, ё пардаи зери ҷунун,
Ё зи мастӣ бехабар, ё аз адаб ҳушёр бош!
Қадри ҳар ҷинсест андар чорсӯйи эътибор,
Ё матоъи косидӣ, ё гармии бозор бош!
Барзанад ҳар ҷо муҳаббат фарши шодурвони ғам,
Гар таноби хайма натвонӣ шудан, мисмор бош!
Соясон такрори дарси тирабахтӣ то ба кай?
Маънии равшан шаву чун Офтоб изҳор бош!
Пардаи сози адам кам нест аз базми вуҷуд,
Хирмани ҳастӣ ба оташ сӯзу мусиқор бош!
Гар зи худ рафтӣ, ҳисоби ҳастият гардад фузун,
Сифросо як адад аз кам шудан бисёр бош!
Аз хаёли нашъаҳои ҷоми ҷамшедӣ гузар,
Нест софӣ дар дилат, ойинаро зангор бош!
Ҷуз нишони фатҳ набвад бар ливои парчамат,
Рояти Мансур мехоҳӣ, аламбардор бош!
Чанд бо оҳанги қонуни муҳаббат зистан?!
Ё паси ин парда шав, ё нағмаи ин тор бош!
Нестӣ гар маркази таслими ин даври фалак,
Чун камон хамёзаи оғӯши ин паргор бош!
Равшан аст мазмуни Бедил, Туғрал, аз сад Офтоб:
«Зарра ҳам кам нест, то бошӣ, ҳамин микдор бош!»

Ҳар киро гар дилбараш бошад, набошад дил бараш,
Дил бараш бошад фидо он ҷо, ки бошад дилбараш.
Моҳи ман ҳар сӯ нишинад, Офтоб он ҷо бувад,
Чатри Хуршед аст, гӯё, соябоне бар сараш.
Он, ки нӯшад дурд, дудашро наменӯшад дигар,
Гар бувад оби зулол аз ҷӯйбори Кавсараш.
Беҳ нагардад фоли иқболи вай аз бурҷи шараф,
Ҳар киро рӯзи азал махсус бошад ахтараш.
Хонақоҳи ишқро, к-аш бошад ӯ рашки ҳарам,
Кай хатибе чун сурохӣ бошад андар минбараш?!
Пеш аз ин бебок ҷонам буд теғашро араз,
Лек метарсам кунун хун бошад андар ҷавҳараш.
Тарсамаш, озурда гардад аз камоли нозукӣ,
Гар бувад аз барги гул фарши қумоши бистараш.
Аз пайи таҳрири авроқи хами абрӯйи ӯ
Риштаи қавси қузаҳро соз тори мистараш!
Гар равӣ чун шона андар ҷаъди зулфаш мӯбамӯ,
Ҷӯй дили Туғрал намеёбӣ дигар дар ҷанбараш!

Гар зиён зоҳир намой, дар хаёли суд бош,
Яъс то кай? Бар умеди чеҳраи мақсуд бош!
Бе нишони тири шӯҳрат чанд, эй нанги адам,
Як асар бигзор, андар олами мавҷуд бош!
Аз фурӯғи шавқ зан бар миҷмари дил оташо,
Бар димоғи аҳли олам чун шамими уд бош.
То тавонӣ, марказе ин ҳалқаи таслим шав,
Шӯълаи шавқи муҳаббат гар набошӣ, дуд бош!
Шоҳиди ҳар кас ба қадри даъвии ишқи худ аст,
Гар тамошои Аёзаш мекунӣ, Маҳмуд бош!
Чанд бошӣ дар ҳавои буду нобуди ҷаҳон?!
Эътиборе нест андар буди ӯ нобуд бош!
Барфишон бар мазраъи дил донаи ашки умед,
Чун саҳоби тира яксар дар хаёли ҷуд бош!
Ғофил аз дарси адаб лофи муҳаббат то ба кай?!
Маҳрами асрори ишқаш нестӣ, мардуд бош!
Ҳаст ташвиши ту аз тазъифи таснифи амал,
Аз ғами бешу ками олам гузар, хушнуд бош!
Баски дорад нағмаи «Ушшоқ» мизроби дигар,
Тору пуди риштаҳои пардаи ин руд бош!
Ҳаббазо аз мисраъи Бедил, ки , Туғрал, гуфтааст:
«Эй зи фурсат бехабар, дар ҳар чӣ бошӣ, зуд бош!»

Буте дорам, ки чатри меҳр бошад зеби авранғаш,
Фалак бар чашм созад сурма хоки лаъли шабрангаш.
Зи ҳиҷронаш ба талхӣ ҷони ширин меканам, лекин
Чу Фарҳодам дар ин кӯҳсору кай андешам аз сангаш?!
Ман аз фикри миёнаш кай бурун оям сари мӯе?!
Бад-ин мазмун дар оғӯши сухан бигрифтаам тангаш!
Ба гулгашти чаман ҳар гаҳ ниқоб аз рух барандозад,
Арақ бар рӯйи гул гул мекунад аз шӯхии ранғаш.
Табассум бо итоби ӯ сулуки доварӣ дорад,
Чу барги бед меларзам ман аз ин сулҳу ин ҷангаш!
Фусуни чашми ҷодуяш ба ранге мебарад дилро,
Ки имкони раҳоӣ нест аз ойни найрангаш.
Ба Чин Беҳзод ҷуз чини ҷабин дигар намебинад,
Ки бошад чини зулфи ӯ гиребонгири «Аржанг»-аш.
Чӣ сон сар баркашам з-амраш, ки чун ранги ҳинои ӯ
Инони тавсани умрам бувад имрӯз дар чангаш!
Чӣ хуш гуфтаст, Туғрал, ҳазрати баҳри сухан Бедил:
«Ба торочи ҷунун додам чӣ ҳистиву чӣ фарҳангаш!»

Ҳар кас, ки дорад як дилбари файз,
Маҳв аст, гӯё, дар манзари файз.
Дар ҳар ду олам ҳаргиз намирӣ,
Гар кушта гардӣ аз ханҷари файз!
Дар зулмати ғам мекун таҳаммул,
Бошад, ки ёбӣ равшангари файз!
Сад дил шуҳудаш бошад ба даъво,
Ҳар кас, ки дорад як маҳзари файз.
Бе субҳ як дам ҳаргиз набинӣ,
Бар фарқи Хуршед ин афсари файз.
Килки адабро бар саҳфаи дил
Бинмой роҳӣ аз мистари файз!
Ғофил чӣ бошӣ, маҳбуби матлуб
Дар хоби ноз аст бар бистари файз!
Хуш метавонӣ кардан димоғат,
То бӯ, ки ёбӣ аз анбари файз!
Ойинасон шав аз софии дил,
Гирӣ ҷаҳоне аз ҷавҳари файз!
Зоеъ магардон, ҳаргиз нарӯяд
Дар ҳар замине сесанбари файз!
Монанди тӯтӣ дар коми Туғрал
Ҳаргиз набошад ҷуз шаккари файз!

Эй лаъли лаби ту-ҷони ошиқ,
Абрўйи кажат-камони ошиқ!
Рўзу шабу солу маҳ набошад
Ҷуз номи ту бар забони ошиқ!
Бе хандаи лаъли ту нахандад
Як бор зи ғам даҳони ошиқ.
Дар маслахи ишқ сар буридан
Бошад магар имтиҳони ошиқ?!
Бе рўйи гули ту ҳамчу булбул
Бар чарх расад фиғони ошиқ.
Ҳар гаҳ ба лабон лабон кушой,
Хандад ба лабон лабони ошиқ!
Ту рўҳи равони ошиқонӣ,
Рафтӣ ту, равад равони ошиқ!
Як бор зи роҳи меҳрубонӣ
Бигзар тарафи макони ошиқ.
Эй шўх, чаро хабар надорӣ
Аз Туғрали нотавони ошиқ?!

Эй шӯхи паривашони офоқ,
Барбоддеҳи шикеби ушшоқ!
Набвад ба ҷаҳон касе зи одам
Як тан, ки туро бувад на муштоқ!
Бечора дилам, ки ҷуфти ғам шӯд,
То кардаам абрӯйи хамат тоқ.
Ҳамдарс будам ба ишқи Маҷнун,
Ӯ рафт ба дашту ман ба асвоқ.
Дар гардани ҷони ман ниҳодӣ
Монанди сукони хеш атвоқ.
Рӯҳам ба азал миёни арвоҳ
Бо ишқи ту баста буд мисоқ.
Шероза наметавон гирифтан
Девони ғами туро зи авроқ.
Машҳури вафову меҳр будӣ,
Дар байни шакарлабон ба ахлоқ.
Бисёр буридӣ ошиқонро
Бо теғи ҷафову зулми аънок.
Аз оташи ишқбор, Туғрал,
Гардид қарору сабрам эҳроқ.

Маро шӯрест бар сар аз ғами дил,
Намедонам кунун бешу ками дил.
Тарашшуҳ мекунад аз дидаи ман
Дамодам ашки хунин аз ями дил.
Яке имрӯз бо мо сайри дил кун,
Ки дорад оламе ин олами дил!
Барафшон донаи кишти муродат,
Шавад сарсабзу хуррам аз нами дил.
Нишин дар пардаи мизроби созаш,
Басе дорад наво зеру бами дил.
Намеғардад дигар сайди камонат
Ғизоли вахшии мо аз рами дил!
Тавофи каъба дил кун, ки нӯшӣ
Зи чоҳи муддаъоят Замзами дил.
Қабули кас нагардад ин ҳикоят,
Агар гӯйӣ, ки бошад маҳрами дил.
Дили худро ба меҳри дил қавӣ кун,
Ки бошад иқди Парвин шабнами дил.
Хирад бар чарх месояд аламро,
Ливояш гар бувад аз парчами дил!
Дар ин меҳнатсаро имрӯз, Туғрал,
Намеёбам касеро ҳамдами дил!

Хушо рӯзе, ки аз мазмуни Туғрал
Ба арз ояд дури макнуни Туғрал!
Саманди фикри худро зан ту маҳмез,
Намояд ҷилва дар ҳомуни Туғрал.
Суханҳое, ки чун сеҳри ҳалол аст.
Мураттаб гашта аз афсуни Туғрал.
Пур аз гавҳар шавад домони фикрат,
Равӣ дар қулзуми машҳуни Туғрал.
Равон шуд аз ғамаш дарё зи чашмам,
Ҳазар созед аз Ҷайҳуни Туғрал!
Аҷаб набвад, ки аз роҳи талаттуф
Ба даст орад дили маҳзуни Туғрал.
Макуш бо теғи ҳиҷронам, ки акнун
Намеарзад ҷаҳон дар хуни Туғрал!
Хаёли қомати дилдор бошад
Асои қомати вожуни Туғрал!

Лабат лаълу қадат тӯбӣ, рухат гул,
Манам дар гулшани ҳусни ту булбул.
Ба даври маҳ фикандӣ зулфи мушкин,
Кашидӣ хатти бутлони тасалсул.
Аз он рӯзе, ки дидам рӯйи хубат,
Шудам бе тоқату сабру таҳаммул!
Қадат андар чаман шуд ҷилваоро,
Ба тӯбӣ таъна зад дар боғ сулсул.
Расид аз накҳати зулфат ба гулшан,
Зи ҳасрат шуд парешон ҳоли сунбул.
Ба ёди лаъли ту дорад ба маҳфил,
Сурохӣ аз забони бода қул-қул.
Ҳар он сарро, ки савдои ту бошад,
Набошад майли ӯ бо соғари мул.
Ба мили сояи мижгони оҳу
Кашида наргисат кӯҳли тағофул.
Адофаҳмон чу оҳу дар гурезанд,
Ба ҳар ҷониб кунад парвоз Туғрул.

Баланд аст аз фалак маънои Бедил,
Набошад ҳеҷ касро ҷойи Бедил!
Намоям тӯтиёи дидаи хеш,
Агар ёбам ғубори пойи Бедил.
Надидам аз сухангӯёни олам,
Касеро дар ҷаҳон ҳамтои Бедил.
Агар кӯҳ аст, бошад Тури Сино,
В-агар дарё бувад, дарёи Бедил!
Дили афлокро созад мушаббак
Ливои ҳимматн волои Бедил!
Ба мижгон метавонам кард берун,
Агар хоре халад дар пойи Бедил!
Намебинам кунун ҳоли диламро
Замоне аз ғаму савдои Бедил.
Қабои атласи нӯҳ чархи гардун
Бувад кӯтаҳ бар болои Бедил!
Ба рафъат бартар аст аз кӯҳ, Туғрал,
Ҷаноби ҳазрати Мирзои Бедил!

Кардаст магар чашми ту сомони тағофул,
З-он халқи ду олам шуда ҳайрони тағофул?!
Домони ту аз каф надиҳам то дами маҳшар,
Сад бахя занӣ гар ту гиребони тағофул!
Мушкилтар аз он маънии борик дигар нест
Дарсе, ки ту хондӣ ба дабистони тағофул.
Аз ғунча дами субҳ ба ҷуз ханда наёяд,
Ҳамчун лаби лаъли ту, ки имкони тағофул.
Ман мунтазиру менадиҳад рухсати ёрам,
Фарёд зи бераҳмии дарбони тағофул!
Имрӯз ба ҷуз нола кӣ хоҳад, ки расонад
Арзи мани маҳҷур ба султони тағофул?!
Ин аст агар захмии шамшери ниғоҳаш,
Сад ҷони мани дилшуда қурбони тағофул!
Аз маркази таслим бурун гаштӣ, бурун шав
Гар як сраи мӯе ту зи фармони тағофул!
Туғрал, чӣ хуш аст маънии ин мисраъи Бедил:
«Абрӯйи ту бисмиллаҳи девони таглфул».

Эй зи субҳи оразат шарманда дар гулзор гул,
Пеши рухсорат бувад имрӯз ҷойи хор гул.
Сӯйи гулшан, эй баҳори ноз, бепарво хиром,
К-аз нигоҳат мекунад аз ҳар дару девор гул.
Дар гулистоне, ки ёди шӯълаи дидори туст,
Бишкуфад ҳар лаҳза аз фарёди мусиқор гул.
Кас намебинад кунун дар чорсӯйи эътибор
Ҷуз ҳадиси он гули рӯйи ту дар бозор гул.
То ба рухсори ту шуд ойинаи гулшан дучор,
Мекунад таъзими рӯят дар чаман ночор гул.
Домани зулфат ба рух печида, з-он рӯ бишкуфад
Барҳаманро ҳар замон дар гардан аз зуннор гул.
Гар зи миръоти рухат аксе фитад ногаҳ дар об,
Сарв ҷойи барг орад бар лаби ҷӯбор гул.
Панҷи навбат мезанад андар чаман аз шаш ҷиҳат
Оразу рухсору лаълу хандаат аз чор гул.
Гар кашад ҳар кас зи тасвири ҷамолат як рақам,
Бишкуфад аз панҷааш то ҳашр чун гулзор гул.
Офарин ба мисраъи Бедил, ки, Туғрал, гуфтааст:
«Ҳайф бошад ҷуз дили ошиқ ба дасти ёр гул!»

Эй, аз баҳори оразат наззораро ҷон дар бағал,
Ойина дорад аз рухат ҷӯши чароғон дар бағал!
Фарёди ошиқ кай кунад дар гӯши маъшуқаш асар?!
Булбул надорад дар чаман ҷуз оҳу афғон дар бағал!
Эй дида, дар базми адаб мағрури осоиш машав,
Як субҳи васлашро бувад сад шоми ҳиҷрон дар бағал.
Аз ёди тири ғамзааш эмин набошад синаам,
Чашми хадангандози ӯ хобида пайкон дар бағал.
Дар чорсӯйи ишқи ӯ во карда дукони ҷунун,
Аз баҳри савдои ғамаш дорем ҳамён дар бағал.
Хондем дӯш андар чаман аз дафтари авроқи гул:
Мушкил, ки ояд дилбарат имрӯз осон дар бағал.
Аз баҳри таълими ҷунун дар пойи мардум мефитад,
Тифли сиришкам, гӯйиё, дорад дабистон дар бағал!
Чини ҷабини мунъимон кай манъи ибронаш кунад,
Чашми гадо бинад агар дасти каримон дар бағал?!
Доруи дигар кай бувад андар маризи ишқи ӯ?!
Бемори чашмашро бувад пайваста дармон дар бағал!
Шамъ аз гудози оразат дар гиря аз шаб то саҳар,
Чидаст доман то камар, гӯё, гиребон дар бағал.
Дӯш ин ғазал дар гӯши ман мегуфт деҳқони сухан:
Назме, ки Саъдӣ гуфтааст, дорад «Гулистон» дар бағал!
Туғрал, ҳазорон офарин бар мисраъи баҳри сухан:
«Эй, аз хиромат нақши по хуршеди тобон дар бағал!»

Чу гул з-ин боғ як дил ғарқи хунам,
Кас огаҳ нест аз рози дарунам!
Парешонам шабеҳи зулфи Лайлӣ,
Мисоли бахти Маҷнун вожгунам!
Мапурсед аз ману афсонаи ман,
Хароби он ду чашми пурфусунам!
Манам имрӯз Ҳассони маъонӣ,
Ба фанни хеш з-Афлотун фузунам!
Муаммои маро ҳар кас нафаҳмад,
Ки ман ин бешаро шери ҳарунам!
Намоям ҳалли мушкилҳои борик,
Калиди қуфли фикри зӯфунунам.
Надонӣ матлабам, ҳолам надонӣ,
Агар донӣ, ҳамедонӣ, ки чунам!
Маро хонанд «халлоқулмаъонӣ»,
Набудам қабл аз ин, аммо кунунам!
Нарӯяд ҳамчу ман рамзошноe
Дар ин кишвар ба аҳди сад қурунам!
Нишони ман ҳарифи тири кас нест,
Маҳакро кай иёри озмунам?!
Агар бо фазл гаштӣ рутба ҳосил,
Дар оғӯши Қамар будӣ сукунам.
Валекин чарх бошад сифлапарвар,
Асири қайди ин гардунӣ дунам!
Қумоши фазлро набвад харидор,
Аз ин савдо ба сар резад ҷунунам!
Маро килки қазо бинвишт «Туғрал»,
Саводи нусхаҳои «коф»-у «нун»-ам.

Биё, эй боиси шӯри ҷунунам,
Ки чун зулфи диловезат нагунам!
Туӣ он шоҳиди ширинтакаллум,
Ман он Фарҳоди кӯҳи Бесутунам.
Агарчи дурам аз васлат, валекин
Далели шавқ бошад раҳнамунам.
Напурсидӣ зи аҳволам, ки чун аст,
Биё, бингар, ки бе рӯйи ту чунам!
Нагуфтӣ дар гаҳи паймону савганд,
Ки бошад бо ту дар ин ҷо сукунам.
Ҳанӯзам дар вафо таслим н-орӣ,
Чу кардӣ дар ҷафоҳо озмунам.
Куҷо шуд аҳду паймоне, ки кардӣ?!
Фиребидӣ ба талбису фусунам.
Ба фармони ғамат аз ман чӣ сар зад,
Ки афкандӣ чунин хору забунам?!
Хаёли сӯзани мижгон-ш Туғрал,
Фурӯ созад ҳама чокӣ дарунам!

То ба маншури сухан сармашқи туғро гаштаам,
Як ҷаҳон мазмун, як олам муаммо гаштаам.
Чашми бад дур аз барам имрӯз ҳамчун Офтоб,
Аз сафои дил дар оғӯши Масеҳо гаштаам.
Баски дар баҳри маъонӣ ғӯта хӯрдам чун гуҳар,
Муштамил бо чанд маънӣ ҳамчу улё гаштаам.
То кушодам укдаҳои нусхаи дарси адаб,
Сархати ҷамъияти икди Сурайё гаштаам.
Умрҳо бигзашт, андар боғи имкон ҳамчу гул
Хуни дил хӯрдам, ки то маҳбуби дилҳо гаштаам.
Меравам аз хеш чун дарё, вале монанди мавҷ
Аз хаёли зулфи ӯ занҷирбарпо гаштаам.
Гарчи суфтам сад гуҳар бо мисқаби теғи забон,
Лек аз бетолеъиҳо сахт расво гаштаам.
Дам ба дам з-андешаи ӯ дар хаёлободи дил
Ҳамчу моҳӣ дар муҳити ишқ бепо гаштаам.
Гуфтамаш: «Бо зулфи ӯ дарҳам чаро печидаӣ?!»
Гуфт: «Дар сайди бараҳман чун чалипо гаштаам».
То сухан санҷидаам, Туғрал, ба мизони адаб,
Дар миёни шоирон имрӯз якто гаштаам.

Навбаҳори эҷодам, равнақи ҳамал дорам,
Ҳамчу гулбуни маънӣ ғунча дар бағал дорам.
Дода то маро рухсат муршиди харобӯтам,
Ғайри миллати ушшоқ кай ғами милал дорам?!
Зулфи ӯ намегардад монеъи ҷунуни ман,
Ҳамчу шамъи базми васл оҳи бемаҳал дорам.
Поймоли дунонам гар зи пастии толеъ,
Аз баландии ҳиммат маснади Зуҳал дорам.
Хондаам китоби ғам дар сулуки маҷнунӣ,
Омили ҷунунам, лек вазъи беамал дорам.
То ба кай зи нодонӣ мебарӣ ҳасад бо ман?!
Ин ҳама сухандонӣ қисмат аз азал дорам!
Фаҳми маъниям дорад қадру шакли устурлоб,
Ҳандасӣ агар хонам, ҳарфе аз ҷумал дорам.
Гардиши фалак акнун гар маро диҳад фурсат,
Нусхаҳо ҳамесозам, бим аз аҷал дорам.
Дар сухан намебошад дигаре назири ман,
Ғайри ҳазрати Бедил ман кӯҷо бадал дорам?!
Маҳви ҳайратам, Туғрал, ман зи мисраъи Бедил:
«Бе ту зиндаам, яъне марги беаҷал дорам!»

Ҳар гаҳ зи ноз хандад он ҷавҳари табассум,
Ғайр аз шакар начӯшад аз Кавсари табассум.
Чун хок дод бар бод ӯ оташи қарорам,
Хунам чу об резад аз ханҷари табассум.
Ҷонам агарчи набвад ширин зи шаҳди васлаш,
Бошад ҳаловати дил аз шаккари табассум.
Бедод рафта бо ман аз лашкари тағофул,
Даъвои ишқ дорам бо маҳзари табассум.
Имрӯз кас нахонад дар маъбади ҷамолаш
Ҷуз хутбаи талаттуф бар бистари табассум.
Дар музди мақдами ӯ ҷон тӯҳфа менамоям,
Пайғоми васл орад гар чокари табассум.
Хондему гашт равшан мазмуни хатти лаълаш,
Ҷуз Хизр нест дигар пайғамбари табассум.
Дар ҳалқаи тағофул гар маркази итоб аст,
Дар базми ноз бошад сардафтари табассум.
Дар пеши хандаи ӯ дурри Адан чӣ бошад?!
Лаълаш кашида ёқут аз ахгари табассум!
То чанд менамоӣ такрор дарси нозаш?!
Афсона мухтасар кун бо дилбари табассум!
Чун муҷримон бигӯям сад шарҳи қиссаи ғам,
Гар ҳоли мо бипурсанд дар маҳшари табассум.
Дар чини чабҳа то кай, эй, раҳзанони ишрат,
Берун равед акнун аз кишвари табассум!
Сад офарин ба Бедил, к-аш гуфтааст, Туғрал:
«Ё Раб, мабод теғаш чун ҷавҳари табассум!»

Ба мизроби дигар қонуни ишқат соз мекардам,
Навои пардаи «Ушшоқ»-ат аз «Шаҳноз» мекардам!
Чу мурғи бепару болам ман аз афтодагӣ, лекин
Ба сӯят бетаваққуф чун нигаҳ парвоз мекардам!
Ба маҳзи лутф сӯйи кулбаи ман мехиромидӣ,
Ба роҳат пардаҳои дида пойандоз мекардам.
Агар мебуд дар ҳаҷри ту ҳамчун кӯҳ тамкинам,
Садое мешунидам аз ту гар, овоз мекардам!
Тағофул монеъи асрори лутфаш буду ман ҳар дам
Ба рамзе гӯшаи он чашмро ғаммоз мекардам.
Аз он рӯзе, ки дидам дар фани эҳё лаби лаълаш,
Масеҳо мешудам ман, тарки ин эъҷоз мекардам!
Ҳамерафтам ба Тури ишқи ӯ аз баҳри дидораш,
Чу Мӯсо дар таҷаллигоҳи шавқаш роз мекардам.
Агар дар хоб медидам баногаҳ талъати Лайлӣ,
Ҳазор анҷоми Маҷнунро ба як огоз мекардам!
Ба базми васл з-ангуштам шамими атр меомад,
Агар банди қабояшро баногаҳ боз мекардам.
Намуданд аз сари кӯйи ту бо ман равзаи ҷаннат,
Намебудӣ ту дар ҷаннат, валекин ноз мекардам.
Хушо аз мисраъи султони авранги сухан, Туғрал:
«Ту мерафтию ман шӯри қиёмат соз мекардам!»

Адаб сармояи ишқам, мапурс аз шӯхии нозам,
Навои нағмаи «Ушшоқ» дорад пардаи созам.
Чу най мехостам ман нолае созам зи ҳичронаш,
Хаёли зулфи ӯ шуд монеъи чавлони овозам.
Наметарсам ман аз расвоии худ, лек аз он тарсам,
Ки ифшо гардад аз ишқаш чу Мачнун бармало розам.
Баму зери хамӯшӣ кай кунад мизроби ман дигар?!
Ба ғайр аз сози қонуни ту оҳанге намесозам!
Зи фарзин кардаам аспи ҳавас аз баҳри он шаҳрух,
Бисоти оразаш нардест, ман шатранч мебозам.
Фиғону нолаву оҳи маро ҳаргиз ту нашнидӣ,
Расад имрӯз дар гӯши Масеҳо гарчи овозам.
Наомад домани васли ту, эй маҳ, бар кафам ҳаргиз,
Агарчанде ки чун мадди нигаҳ ҳар сӯй метозам.
Аз он рӯзе, ки фикрам дар шикори сайди маънӣ шуд,
Ба шӯхӣ чун кабутар аз нигаҳ дар дидаи бозам.
Ғуруру ноз то кай манъи эҳсони ту месозад?!
Хушо рӯзе, ки бо нйми нигаҳ сози сарафрозам!
Ғубори дидаи халқам гар аз бетолеъӣ, лекин
Миёни аҳли маънӣ дар чаман чун сарв мумтозам.
Худоро, як назар кун чониби сеҳри ҳалоли ман,
Агарчанде, ки пайғамбар наям, кам нест эъчозам!
Хушам, Туғрал, ман аз мазмуни бонги қул-қули Бедил:
«Агар соқӣ зи мавчи бода бандад ришта, барсозам!

То нигаҳ аз чашми ҳайрон кардаем,
Хонайи ойина вайрон кардем.
Оламе моро мусаххар шуд, магар
Ёди ангушти Сулаймон кардаем?!
Хешро дар маҳфили базми адаб
Баҳри иди васл қурбон кардаем.
Лаззати дардаш гар ин аст, эй табиб,
Бигзар аз мо, тарки дармон кардаем!
Бо вафои ёр ҳамчун зулфи ӯ
Дар шикасти аҳд паймон кардаем.
Ҷон ба як ними ниғоҳаш бохтем,
Мушкили худ сахт осон кардаем.
Чун сароб андар биёбони ҷунун
Аз сиришки хеш тӯфон кардаем.
Мо ғалат пеши лабаш аз ноқисӣ
Қиссаи лаъли Бадахшон кардаем.
Шуд фиғони шона хушк аз тоби ғам,
Равған аз шамъи шабистон кардаем.
Мову Маҷнун хонда дар фанни ҷунун,
З-он сабаб тарки дабистон кардаем.
Гарчи дар ҳаҷрем, аз ёди рухаш
Дам ба дам сайри гулистон кардаем.
Ҳамчу гул имрӯз аз боғи сухан
Маънии бисёр сомон кардаем.
Ҳаббазо, Туғрал, ки Бедил гуфтааст:
«Ёр меояд, чароғон кардаем!»

Нола ҳамон беҳ, ки зи дил сар кунам,
Гӯши фалакро зи фиғон кар кунам!
Тифли дабистони ҷунунам кунун,
Нусхаи девони ғам аз бар кунам.
Даҳр шавад саҳфа, найистон қалам,
То ғами ушшоқ ба дафтар кунам!
Дам ба дам аз шавқ чу минои май
Саҷдаи таъзим ба соғар кунам.
Рашҳаи абри карамаш ин бувад,
Ҷабҳаи худро зи арақ тар кунам!
Нест дигар бадарақае ҷуз умед,
Дар раҳи ин бодия раҳбар кунам.
Мерсадам рутбаи авранги ғам,
Хоки кафи пойи ту афсар кунам.
Бар варақи шарҳи парешониям
Зулфи туро риштаи мистар кунам.
Беҳ, ки ба боғ аз қади чун сарви ту
Тарки тамошои санавбар кунам.
Бар рухи набзи раги гул ҳамчу меҳр
Сояи мижгони ту ништар кунам.
Кардӣ ту як ҷилва дар ин чашм, боз,
Рақе зи шодӣ чу кабӯтар кунам!
Соясифат сӯйи ту з-афтодагӣ
Пой надорам, қадам аз сар кунам!
Бод ба шамшери ту хунам ҳалол,
Гар сари мӯ ҳурмати ин сар кунам!
Аз ҳунари сайрафии нутқи кеш
Ҳалқа ба гӯши сухан аз зар кунам!
Туғрали маҳмури ман Бедилам,
«Бода надорам, ки ба соғар кунам!»

То кашад аз рух ниқоб он моҳи симинсоқи ман,
Ғута дар ҳайрат занад ин дидаи муштоқи ман.
Тоқи абрӯяш бидидам, ҷуфти кулфат шуд дилам,
Рафт дар савдои ӯ бар бод ҷуфту тоқи ман!
Бар сарам афтода то савдои он ширинсухан,
Месазад, бар Каҳкашон паҳлӯ занад қалпоқи ман!
Моши дил додем чун гандум ба ишқи ӯ нахӯд,
Қисмати симурғи ғам шуд арзану кӯноқи ман.
Гӯшт аз тан рафт, охир, дар ҳавои васли ӯ,
Монд дар саҳрои ҳиҷрон устухони қоқи ман!
То бидидам соқи симинаш, дилам бемор шуд,
Ҳаббазо, қурбони соқи ӯ тани носоқи ман!
Дар ҷаҳон мисли қадаш чоқам намегирад дигар,
Баски чун сарви қади ӯ рост бошад чоқи ман.
Аз камон бо зарби бозу рост тир ояд бурун,
Шуд рақиби каҷсаодат рост аз шаллоқи ман.
Туғрали авҷи камолам, сайди маънӣ мекунам,
Лафзи бемаънӣ бувад, беҷо макун итлоқи ман!

Бурд диламро зи раҳ зулфи сумансои ӯ,
Кард шаҳиди нигаҳ наргиси шаҳлои ӯ.
Гашта ба ҳам тавъамон аз хати қилки азал
Дасти ману доманаш, фарқи ману пойи ӯ!
Кай бувад андар Замин дархури ӯ масқане?!
Манзари чашмам бувад манзилу маъвои ӯ!
Гардани сарви сиҳӣ хам шуда аз инфиъол,
Дид магар дар чаман қомати зебои ӯ?!
Фарши хироми раҳаш чашми умедам бувад,
То нарасад бар замин нақши кафи пойи ӯ!
Гарчи Масеҳо ба лаб зинда кунад мурдаро,
Дар фани эҳёгарӣ раҳм набарад чойи ӯ!
Ҳар кӣ ба рӯз оварад шоми фироқи туро,
Гар на ба ҳолаш кунӣ раҳ, бувад войи ӯ!
Мешиканад чун хазаф қимати дурри Адан,
Ҳамчу суханҳои ман, лаъли шакархойи ӯ!
Бодо туро офарин, Туғрали шоҳинватан,
Кардӣ тамом ин сухан васфи саропойи ӯ!

Эй фалак, дод аз ҷафоят, дар чӣ ҳолам кардаӣ?!
Рост будам чун алиф, монанди долам кардаӣ!
Охир, эй гардун, задӣ санги маломат бар сарам,
Зери пойи бешуъурон поймолам кардаӣ!
Аз чӣ рӯ, эй чарх, чун ман эътиборат дур бод,
Қуръаи беэътибориҳо ба фолам кардаӣ?!
Аз ту, эй ноҳид, гуфторам навои тоза дошт
В-аз ҳасад, эй чарх, чун Яъқуб лолам кардаӣ!
Оқибат кори ту гар ин буд, эй ғардуни дун,
Аз чӣ дар рӯзи азал қисмат камолам кардаӣ?!
Эй сипеҳри бемурувват, ин кадомин шева аст?!
Нола месозам зи дастат, то чу нолам кардаӣ?!
Буд дар ойинаи ман акси сад маънӣ дучор,
Занги ғам бар рӯйи миръоти хаёлам кардаӣ!
Рӯзгоре буд, ки медодам ба чизе ман навол,
Хуни ҳасрат, эй фалак, охир наволам кардаӣ!
Ҳамдамонам нокасони ғӯлу аз дониш тиҳӣ,
Сӯҳбати донишварон амри муҳолам кардаӣ!
Дар ҳавои мӯшикофӣ Тӯғралам пар мезанад,
То ту, эй гардун, маро дур аз висолам кардӣ!

Оразат хуршеди авҷи дилбарӣ,
Суратат рашки бутони озарӣ.
Барҳаман бинад агар зулфи туро,
Кофарам, гар нагзарад аз кофарӣ!
Дар шаби зулфат дилам раҳ гум кунад,
Субҳи рухсорат намояд раҳбарӣ.
Афтад ошӯбе ба саҳрои Хутан,
Гар диҳӣ бар бод зулфи анбарӣ.
Ламъаи рӯйи туро бинад агар,
Маҳ нишинад дар мақоми ахтарӣ.
Қоф то қофи ҷаҳон номи ту рафт,
Кас наорад бар забон номи парӣ.
Аз фалак ояд ба савдои рӯхат
Бар Замин Хуршеду Моҳу Муштарӣ!
Дар чаман сарв ар бибинад қоматат,
Сар фуруд орад барои чокарӣ!
Роҳу рафтору равиш гум мекунад
Аз хирому нози ту кабки дарӣ.
Сифлагон, Туғрал, ба шеър оғуштаанд,
Нанг меояд маро аз шоирӣ!

Эй ғунчаи хандони ман, аз бўстони кистӣ?!
В-эй душмани имони ман аз дўстони кистӣ?
Тире зада бар ҷони ман мижгони новакафканат,
Эй турки тирандози ман, абрўкамони кистӣ?!
Сарви қадат андар чаман бишкаст қадри норван,
Эй аръари тўбишикан, сарви равони кистӣ?!
Ман тўтиям шаккаршикан, Ҳиндустонам зулфи ту,
Бо холи ҳиндуи лабат Ҳиндустони кистӣ?!
Аз лаъл меорад бурун ғавҳар Бадахшони лабат,
Эй сад Бадахшон дар лабат, ту худ зи кони кистӣ?!
Нолидам аз шаб то саҳар, бишнидӣ афғони маро̂,
Як раҳ нагуфтӣ, эй санам, к-андар фиғони кистӣ?!
Ҷони маро бе рўйи ту ором набвад дар бадан,
Баҳри Худо, бо ман бигў, ороми ҷони кистӣ?!
Дерест бо фикри расо сайди маъонӣ мекунӣ,
Эй Туғрали авҷи сухан, аз ошёни кистӣ?!

Ба лаби лаъли ту тӯтӣ накунад ҳамсуханӣ,
Бигзарад пеши ту аз даъвии шаккаршиканӣ.
Сунбули зулфи туро бод парешон созад,
Бишканад амбари сороиву мушки хутанӣ!
Гарчи абрӯйи ту шуд қиблаи ислом, вале
Бути бутхонаи Чину санами аҳриманӣ!
Сурхии бираи танбули лабатро дида,
Хуни ҳасрат хӯрад аз рашк ақиқи яманӣ!
Ҳеҷ дар боғи ҷаҳон гул набувад чун рӯят,
Эй гули боғи латофат, зи кадомин чаманӣ?!
Даҳанат вақти сухан гар гуҳарафшон гардад,
Нархи хармӯҳра шавад қимати дурри аданӣ!
Ба ман омад зи қазо хатми тамомии сухан,
Хатм шуд бо ту чунон даъвии симинзақанӣ.
Ғунча дар боғ агар лаъли лабатро бинад,
Назанад лоф ба пеши ту зи кӯчакдаҳанӣ!
Ғарчи нанг аст туро ошиқии Туғрали мо,
Ба Худо шукр кунам, з-он ки ту маъшуқи манӣ!

НАҚИБХОН ТУҒРАЛ

САДУ ЯК ҒАЗАЛ

Муҳаррири ороиш *А.Исоев*
Муҳаррири техникӣ *К.Эгамбердиев*

БИ № 3702

Ба матбаа 12.06.08 супурда шуд. Ба чоп 15.06.08 имзо шуд. Андозаи 84X108 1/32. Коғази офсет. Ҳуруфи адабӣ. Чопи офсет. Ҷузъи чопии шартӣ. Ҷузъи нашрию ҳисобӣ 3,0. Адади нашр 500. Супориши № 12. Нархи шартномавӣ.

Муассисаи нашриявии "Ирфон"-и Вазорати фарҳанги
Ҷумҳурии Тоҷикистон, 734018,
ш.Душанбе, кӯчаи Н.Қаробоев, 17.

Дар ҶДММ «Сунатулло» чоп шудааст.

3 сом

ISBN 978-99947-59-23-1

«Ирфон»